

JAARREKENING 2017

• Stimuleert • Faciliteert • Verbindt

Leeswijzer

- I. Bij de resultatenrekeningen en de balansen wordt gebruik gemaakt van tabellen, die over twee pagina's zijn opgemaakt. Het document laat zich het beste lezen als u de optie 'twee pagina's naast elkaar' kiest. Let er daarbij op dat de linker- en rechterpagina's met elkaar corresponderen.
- II. Door middel van koppelingen kunt u snel het door u gewenste hoofdstuk bereiken. Om vanuit dit hoofdstuk weer terug te keren naar de inhoudsopgave klikt u op de link die zich bovenaan de pagina onder de tekst < SNN Jaarrekening 2017 > bevindt.

INHOUD

1. Inleiding	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Grondslagen consolidatie en waardering	8
1.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	12
1.4 Financiering	15
2. Geconsolideerde cijfers	17
2.0 Geconsolideerde balans per 31 december 2017	18
2.0.1 Toelichting op de geconsolideerde balans 2017	20
2.1 Geconsolideerd overzicht van baten en lasten 2017	26
2.1.1 Toelichting op het geconsolideerde overzicht van baten en lasten 2017	28
2.2 Overige gegevens	34
2.3 Controleverklaring	35
3. Operationeel Programma EFRO Noord-Nederland 2014-2020	39
3.0 Overzicht van baten en lasten 2017 totaal	40
3.0.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017 geconsolideerd	42
3.1 OP EFRO 2014-2020	44
3.2 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020	46
3.3 MKB-Innovatiestimulering Topsectoren Research en Development samenwerkingsprojecten	48
3.4 Balans per 31 december 2017	50
3.4.1 Toelichting op de balans 2017	52
4. Regelingen 2014-2020	57
4.0 Overzicht van baten en lasten 2017 totaal	58
4.0.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017 geconsolideerd	60
4.1 MKB-Innovatiestimulering Topsectoren	62
4.2 Versneller Innovatieve Ambities	64
4.3 Kennisontwikkeling en innovatieregeling	66
4.4 Balans per 31 december 2017	68
4.4.1 Toelichting op de balans 2017	70
5. Ruimtelijk Economisch Programma SNN	75
5.0 Overzicht van baten en lasten 2017	76
5.0.1 Toelichting overzicht van baten en lasten 2017	78
5.1 Balans per 31 december 2017	79
5.1.1 Toelichting op de balans 2017	80
6. Koers Noord en Operationeel Programma Noord-Nederland 2007-2013 totaal	83
6.0 Overzicht van baten en lasten 2017 totaal	84
6.0.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017 geconsolideerd	86
6.1 EZ Koers Noord 2007-2010 PiD	88
6.2 Transitie 2007-2010	90
6.3 OP EFRO 2007-2013	92
6.4 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007-2013	94
6.5 Balans per 31 december 2017	96
6.5.1 Toelichting op de balans 2017	98

7. Koers Noord en Operationeel Programma Noord-Nederland 2007-2013 regelingen	103
7.0 Overzicht van baten en lasten 2017 totaal	104
7.0.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017 geconsolideerd	106
7.1 Investeringspremieregeling 2008 en 2009	108
7.2 Noordelijke Innovatie Ondersteuningsfaciliteit 2013	110
7.3 Balans per 31 december 2017	112
7.3.1 Toelichting op de balans 2017	114
8. Uitvoeringskosten	119
8.0 Overzicht van baten en lasten 2017	120
8.0.1 Toelichting overzicht van baten en lasten 2017	122
8.1 Balans per 31 december 2017	128
8.1.1 Toelichting op de balans 2017	129
9. Regelingen en werkzaamheden voor provincies en derden	133
9.0 Overzicht van baten en lasten 2017	134
9.0.1 Toelichting overzicht van baten en lasten 2017	136
9.1 Balans per 31 december 2017	137
9.1.1 Toelichting op de balans 2017	138
Bijlagen	141
1. Overzicht van baten en lasten uitvoeringskosten SER Noord Nederland met toelichting	142
2. Lijst met afkortingen	145
3. CBS SiSa	146
4. Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	148

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

Het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) brengt elk jaar een jaarverslag en een jaarrekening uit. Het jaarverslag geeft de activiteiten en resultaten weer die door noordelijke samenwerking zijn bereikt. De jaarrekening bevat de geconsolideerde balans per 31 december 2017 en het geconsolideerd overzicht van baten en lasten over 2017. Dit betekent dat alle afzonderlijke programma's, regelingen en de uitvoeringskosten hierin zijn samengevoegd.

Sinds de Wet dualisering provinciebestuur (2003) dienen alle gemeenschappelijke regelingen voor het toezichtregime op de financiële stukken te voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het jaarverslag gaat conform de BBV-voorschriften in op het onderdeel bedrijfsvoering. De jaarrekening bevat informatie over het weerstandsvermogen en risicobeheersing en de financiering. De overige voorgeschreven BBV onderdelen zijn voor het SNN niet van toepassing. Het SNN beschikt niet over kapitaalgoederen, heeft geen verbonden partijen en voert geen grondbeleid.

Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de geconsolideerde cijfers. De navolgende hoofdstukken bieden meer gedetailleerde informatie over alle programma's en regelingen die bij het SNN in uitvoering zijn. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de lopende programma's en regelingen (hoofdstuk 2 tot en met 7), de uitvoeringskosten (hoofdstuk 8) en de regelingen en werkzaamheden die het SNN voor de provincies en derden uitvoert (hoofdstuk 9). In de bijlagen zijn gegevens over de kosten van de Sociaal-Economische Raad (SER) Noord-Nederland opgenomen, een lijst van veelgebruikte afkortingen, CBS Single information Single audit (SiSa) verantwoordingsinformatie en verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Bijzonderheden in jaarrekening 2017

In 2017 zijn er ontwikkelingen geweest, die van invloed zijn op de cijfers over het jaar 2017. Deze worden hierna toegelicht.

Eindafrekening Koers Noord en Operationeel Programma Noord-Nederland 2007-2013

Op 27 maart 2017 heeft het SNN de eindafrekening van het OP EFRO programma 2007-2013 naar de Europese Commissie gestuurd. Op 14 december 2017 heeft de Europese Commissie schriftelijk in een voorstel voor afsluiting laten weten dat er voldoende subsidiabele uitgaven zijn gedeclareerd om de EFRO-bijdrage vast te stellen op het maximaal toegezegde bedrag van € 169.400.000. Voorts wordt aangegeven dat het resterende saldo ad € 8.470.000 uitbetaald kan worden. Laatstgenoemd bedrag is op 16 januari 2018 ontvangen. Het SNN moet gedurende drie jaar na de afsluiting van het programma alle bewijsstukken betreffende uitgaven en audits betreffende dit programma ter beschikking van de Europese Commissie en de Rekenkamer houden.

Op 8 mei 2017 is de eindafrekening Rijkscofinanciering EFRO 2007-2013 bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) ingediend. Het ministerie heeft in een schrijven van 8 december 2017 de definitieve Rijkscofinanciering vastgesteld op € 77.849.956. Op 18 december 2017 is het resterende bedrag ad € 1.820.506 uitbetaald. Dit programmaonderdeel zal in 2018 financieel verder worden afgewikkeld.

Op 9 juni 2017 heeft het SNN de eindafrekening van het programma EZK Koers Noord 2007-2010 Pieken in de Delta Noord-Nederland ingediend. Op 15 december 2017 heeft het ministerie de subsidie op € 69.598.202 en het bedrag van uitvoeringskosten op € 2.800.000 vastgesteld. De financiële afwikkeling van dit programma zal in 2018 plaatsvinden.

Op 12 september 2017 is de eindafrekening Koers Noord, op weg naar Pieken, onderdeel Transitie 2007-2010 bij het ministerie van EZK ingediend. Het toegezegde subsidiebedrag van € 38,6 miljoen is volledig besteed. Genoemd bedrag is reeds volledig door SNN ontvangen.

Nieuwe regelingen en werkzaamheden voor provincies en derden

In het verslagjaar zijn werkzaamheden verricht voor een aantal nieuwe regelingen, die in opdracht van individuele provincies of derden worden uitgevoerd. De belangrijkste is een nieuwe Regeling Waardevermeerdering woningen gaswinning Groningenveld voor de Nationaal Coördinator Groningen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Deze regeling, afgekort WVM 2017, is vanwege de perikelen rondom het schadeprotocol in 2017 maar langzaam op gang gekomen. Voor de provincie Drenthe worden drie nieuwe regelingen uitgevoerd. Het betreft de regeling Vierkant voor Werk, een regeling verwijdering asbestdaken en een Bedrijvenregeling. Tot slot worden vanaf 2017 vier nieuwe regelingen voor de Economic Board Groningen uitgevoerd. Het gaat daarbij om een Adviesregeling, een 5G regeling, een Innovatieregeling en een Arbeidsplaatsenregeling.

De werkzaamheden voor individuele provincies en derden namen in 2017 fors toe ten opzichte van vorig jaar. Op basis van verkregen opdrachten kan € 1 miljoen meer aan provincies in rekening worden gebracht en aan derden afgerond € 1,5 miljoen. De belangrijkste oorzaken van deze toename waren bijdragen voor de kosten van de VIA-regeling van de provincies en het Rijk. In totaal levert dat een bijdrage op van € 2,5 miljoen. De inkomsten uit de Interimregeling Waardevermeerdering Groningen liepen met € 1,2 miljoen terug maar daar staan nieuwe inkomsten uit de Waardervermeerderingsregeling 2017 voor de Nationaal Coördinator van het ministerie van

Economische Zaken en Klimaat (€ 0,3 miljoen) tegenover. Voorts kwamen de werkzaamheden voor POP3 in 2017 goed op gang, waardoor de inkomsten hoger uitvielen dan in 2016 (per saldo € 0,8 miljoen).

Vooruitontvangen uitvoeringskosten

Het feit dat het SNN als Management Autoriteit is aangewezen voor het OP EFRO 2014-2020 betekent ook dat de horizon voor de vooruitontvangen uitvoeringskosten verlengd is tot medio 2023. Het nieuwe programma is geringer van omvang dan vorige programma's en op basis daarvan wordt verwacht, dat medio 2023 de eindafrekening kan worden opgemaakt.

Ultimo 2016 was het geprognosticeerde tekort op de balanspost vooruitontvangen uitvoeringskosten € 1.364.000. In het jaar 2017 is de onttrekking aan de balanspost aanzienlijk lager dan begroot. Hogere inkomsten van provincies en derden en lagere kosten ten opzichte van de begroting liggen hieraan ten grondslag. Bij het actualiseren van de prognoses tot medio 2023 is met name de persoonlijke bezetting op het minimaal noodzakelijk geachte niveau voor de toekomst gebracht. Door een paar onverwachte ontwikkelingen in 2018 zoals een hogere loonkostenstijging dan voorzien, hogere kosten om de OP EFRO-middelen goed en tijdig te kunnen besteden en kosten voor een functionaris security/privacy liep het meerjarig tekort ondanks hogere inkomsten uit werk voor individuele provincies en derden niet terug. In de gewijzigde begroting 2018/begroting 2019 wordt voorgesteld om de niet voorziene extra kosten in 2018 te financieren door een bedrag van € 719.000 aan de vrij besteedbare reserves te onttrekken.

Per 31 december 2017 bedraagt de balanspost vooruitontvangen uitvoeringskosten € 11.908.000. Na verwerking van de verwachte inkomsten en uitgaven zou deze balanspost

toereikend moeten zijn om de nog lopende programma's en regelingen geheel af te wikkelen. Dat is nog niet helemaal het geval, maar het in de vorige jaarrekening gepresenteerde tekort van € 1.364.000 kan als de gewijzigde begroting 2018 wordt goedgekeurd, teruglopen tot € 661.000.

Bij het opstellen van een zo realistisch mogelijke inschatting van de toekomstige kosten en inkomsten tot medio 2023 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- rekening gehouden met inkomsten uit regelingen voor provincies, gemeenten en overige instanties tot medio 2023 op basis van nu bekende gegevens;
- rekening gehouden met vergoedingen conform opdrachten van de drie provincies voor werkzaamheden voor POP3 tot medio 2023;
- uitgegaan van in totaal € 0,6 miljoen inkomsten uit subsidieregeling MIT en een nieuwe MKB-regeling in 2018;
- een vaste personeelsformatie voor lobby tot medio 2023;
- voor de jaren vanaf 2019 rekening gehouden met een bezetting van de managementfuncties die noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de werkzaamheden;
- uitgaan van de nu bekende opslagpercentages sociale lasten voor 2018;
- uitgaan van een loonkostenstijging conform opgave van de provincie Groningen voor 2019;
- voor 2020 en verdere jaren rekening gehouden met een loonkostenstijging van jaarlijks 2,5% (vorig jaar conservatief met 1,5% gerekend);
- de overige kostenposten voor zover mogelijk gerelateerd aan de personeelskosten;
- geen bijdrage meer in de tekorten van SER Noord-Nederland;
- geen rekening gehouden met eventuele wachtgeldverplichtingen voor personeelsleden;
- om het tekort op de post 'vooruitontvangen uitvoeringskosten' niet verder te laten oplopen is met de drie provincies en de vier gemeenten afgesproken dat de jaarlijkse bijdrage met ingang van 2016 jaarlijks wordt verhoogd.

Op basis van de nu bekende gegevens ziet het toekomstig verloop van de balanspost vooruitontvangen uitvoeringskosten er als volgt uit:

Verloop vooruitontvangen uitvoeringskosten

bedragen in € 1.000

Stand 31 december 2017		11.908
Geraamde kosten 2018 tot medio 2023	-41.276	
Geraamde inkomsten 2018 tot medio 2023	27.988	
	- 13.288	
Af: voorgestelde onttrekking in 2018 uit vrije reserves	719	
Geraamd tekort 2018 tot medio 2023		- 12.569
Tekort per 30 juni 2023		€ - 661

De in de gewijzigde begroting 2018/begroting 2019 voorgestelde onttrekking uit de vrije reserves ad € 719.000 is met name bedoeld om middelen beschikbaar te krijgen voor verdere intensivering/professionalisering van het OP EFRO programma 2014-2020. Het hiervoor benodigde bedrag ad € 450.000 kan niet op andere wijze binnen de begroting van het SNN worden gedekt. Voorts wordt de onttrekking uit de reserve aangewend om een vorig jaar niet voorziene loonkostenstijging in 2018 door wettelijke verplichtingen en CAO-effecten op te vangen.

Op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren is het mogelijk om een groot deel van

dit tekort in de komende jaren verder weg te werken door grote volumes regelingen voor provincies, gemeenten en derden door het SNN te laten uitvoeren. In de huidige berekeningen is alleen rekening gehouden met bestaande opdrachten en opdrachten die zeker doorgang zullen vinden. Bij toekomstige nieuwe opdrachten zal ook telkens de personele bezetting opnieuw worden gezien. Indien niet op deze of andere wijze in dit geraamde tekort kan worden voorzien, dan zullen ingevolge de Gemeenschappelijke Regeling SNN de drie deelnemende provincies ieder voor een bedrag van € 220.000 aansprakelijk zijn voor het tekort.

1.2 Grondslagen consolidatie en waardering

Deze paragraaf gaat in op de grondslagen van consolidatie en waardering en op de inhoud van de balans en het overzicht van baten en lasten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften, die het BBV daarvoor geeft.

Grondslagen consolidatie

De volgende hoofdgroepen zijn in de consolidatie betrokken:

- Operationeel Programma EFRO Noord-Nederland 2014-2020
- Regelingen 2014-2020
- Ruimtelijk Economisch Programma – SNN (REP-SNN)
- Koers Noord en Operationeel Programma Noord-Nederland 2007-2013
- Koers Noord en Operationeel Programma Noord-Nederland 2007-2013 regelingen
- Uitvoeringskosten
- Regelingen en werkzaamheden voor provincies en derden

De volgende regelingen en werkzaamheden worden voor rekening en risico van provincies en gemeenten uitgevoerd:

- Subsidieregeling Toerisme Natuurlijk Fryslân (STINAF)
- Subsidieregeling Toerisme Natuurlijk Fryslân II (STINAF II)
- Friese Energiepremie (FEP) 2013-2015
- Friese Energiepremie 2016
- Subsidieregeling energiebesparing De Wolden 2016
- Duurzaamheidssubsidie voor starters (gemeente De Wolden)
- Interimregeling Waardevermeerdering Groningen (WVM)
- Groningen op voorsprong (sectorplan Groningen)
- Ruimte voor ontwikkeling (sectorplan Drenthe)
- Zonnelening Drenthe 2015, 2016 en 2017
- Regionale Investeringssteun Groningen 2014, 2015 en 2017 (RIG)

- Innovatief Actieprogramma 4 Groningen (IAG)
- Plattelandsontwikkelingsprogramma 3
- Provinciaal Herstructureringsplan 2011 (PHP)
- Voucherregeling Externe Expertise Financiering (VEEF)
- Nul op de meter 2016-2018 en 2017
- Vierkant voor Werk Drenthe
- Regeling waardevermeerdering woningen gaswinning Groningenveld voor de Nationaal Coördinator Groningen van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (WVM 2017)
- Economic Board Groningen Adviesregeling
- Economic Board Groningen 5G regeling
- Economic Board Groningen Innovatie-regeling
- Economic Board Groningen Arbeidsplaatsenregeling
- Verwijdering asbestdaken Drenthe
- Bedrijvenregeling Drenthe
- Optreden als fondsbeheerder voor het RSP Mobiliteitsfonds

Bij de consolidatie van de groepsbalansen zijn de onderlinge vorderingen en schulden geëlimineerd. Dat geldt ook voor het overzicht van baten en lasten.

In de jaarrekening heeft geen consolidatie met verbonden partijen en/of overige zelfstandige rechtspersonen plaatsgevonden. De voorliggende jaarrekening heeft enkel betrekking op de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkingsverband Noord-Nederland.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij hieronder anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Hierna volgt per post van de jaarrekening een beknopte beschrijving en indien van toepassing een uiteenzetting over de waardering of wijze van resultaatbepaling.

Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgingsprijs (inkoopprijs en bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend), verminderd met lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de geschatte economische levensduur. De afschrijvingen op materiële vaste activa vinden onafhankelijk van het resultaat over het boekjaar plaats vanaf het moment van ingebruikname.

Afschrijvingstermijn:

Kantoorinventaris	5 jaar
ICT apparatuur en servers	3 jaar
Subsidiemanagementsysteem	5 jaar
CRM systeem	5 jaar
E-loket	3 jaar

Vorderingen

De post vorderingen bevat de vorderingen op het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de nog te ontvangen bijdragen van de Europese Commissie en te ontvangen bedragen van provincies, gemeenten en derden. Onder de overige vorderingen zijn vooruitbetaalde kosten en de compensabele btw opgenomen. De vorderingen uit hoofde

van terug te ontvangen subsidies worden in de balans afzonderlijk gewaardeerd, waarbij een inschatting wordt gemaakt van het risico van mogelijke oninbaarheid. Voorzieningen wegens oninbaarheid van vorderingen worden met de boekwaarde van deze vorderingen verrekend.

Rekening-courantverhouding met provincie Groningen

De provincie Groningen treedt als kasbeheerder op voor het SNN. Per onderdeel wordt een rekening-courantverhouding aangehouden.

Liquide middelen

Voor het fondsbeheer van het RSP Mobiliteitsfonds is een bankrekening geopend. Voorts wordt er een kleine kas aangehouden. Het saldo is tegen nominale waarde gewaardeerd.

Algemene reserves

Per instrument wordt een algemene reserve aangehouden. Deze reserve bestaat uit de jaarlijkse toevoegingen van rentebaten onder aftrek van eventuele rentelasten. Verwerking van niet begrote mutaties in de reserves vindt plaats via de resultaatbestemming. De reserve heeft als doel tekorten op te vangen op projecten en uitvoeringskosten, die niet op een andere wijze worden gedekt.

Vooruitontvangen bedragen

De door de overheden beschikbaar gestelde middelen worden als vooruitontvangen bedragen onder de langlopende schulden opgenomen. De vooruitontvangen bedragen worden verminderd met de reeds gedane toekenningen aan projecten en regelingen. Vrijgevallen middelen die ontstaan, doordat projecten niet doorgaan of minder middelen vragen dan oorspronkelijk geraamd, worden aan de vooruitontvangen bedragen toegevoegd.

Vooruitontvangen uitvoeringskosten

Voor de uitvoeringskosten wordt een balanspost vooruitontvangen uitvoeringskosten aangehouden, bestaande uit het saldo van de door overheden beschikbare gestelde middelen en eventuele dotaties uit de algemene reserves, verminderd met de reeds gemaakte uitvoeringskosten.

Openstaande toekenningen

Betreft de verplichtingen aan projecten en regelingen. Het saldo bestaat uit toekenningen verminderd met de uitbetaalde bedragen en vrijgevallen middelen.

Schulden aan derden wegens uitvoering regelingen

Gemeenten, provincies en overige financiers stellen voorschotten beschikbaar voor de uitvoering van diverse regelingen. Het SNN voert de regeling uit en verstrekt uitkeringen aan projecten. Het saldo van de ontvangen voorschotten en de nog niet aan projecten uitbetaalde bedragen is ultimo 2017 opgenomen onder schuld aan derden wegens uitvoering regelingen.

Overige schulden

Betreft verplichtingen aan leveranciers en nog te betalen kosten. Bij de overige schulden zijn ook de schulden uit hoofde van het fondsbeheer van het RSP Mobiliteitsfonds opgenomen.

Overzicht van baten en lasten

Projecten

Toekenningen aan projecten

Betreft verleende subsidies (of committeringen) aan projecten. De volledige toezegging wordt in het jaar van toezegging als last in het overzicht van baten en lasten verantwoord.

Vrijval op toekenningen

Voor zover toegekende bedragen niet (geheel) worden uitbetaald, wordt de hierdoor gecreëerde vrijval als bate verantwoord. Aangezien het in feite een correctie op eerdere toekenningen is, wordt de vrijval met ingang van het jaar 2015 als negatieve last gepresenteerd. De vrijval is, mits de regelgeving dit toelaat, opnieuw beschikbaar. De vrijval op toekenningen wordt toegevoegd aan de balanspost vooruitontvangen bedragen.

Teruggevorderde bedragen

Betreft de vorderingen die geen oninbaarheidsvoorziening behoeven. De teruggevorderde bedragen worden aan de vooruitontvangen bedragen toegevoegd.

Mutaties vooruitontvangen bedragen

Het niet gebruikte deel van de (jaarlijkse) beschikbare budgetten en de gerealiseerde vrijval op projecten worden aan de vooruitontvangen bedragen toegevoegd. Hieruit worden bedragen onttrokken, indien er niet bestede (jaar-)budgetten van vorige jaren beschikbaar zijn, dan wel als er geanticipeerd wordt op toekomstige budgetten en/of verwachte vrijval (de zogenoemde overcommittering).

Algemeen

Bijdragen in uitvoeringskosten

Betreft de bijdragen in de uitvoeringskosten van het Rijk, de Europese Commissie, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, provincies, gemeenten, derden en overige.

Kosten

Betreft de gemaakte uitvoeringskosten voor het beheren van de diverse subsidie-instrumenten, het beheer van het SNN en de SER Noord-Nederland. De kosten worden doorberekend aan de uitgevoerde instrumenten op basis van een kostenverdeelsleutel. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op het urenregistratiesysteem. De kosten worden gedekt door bijdragen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de Europese Commissie, de SER, de drie noordelijke provincies, vier gemeenten en derden. De personeelskosten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personeelskosten, zoals de waarde van nog niet opgenomen verlofdagen, echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling of opname plaatsvindt.

Alle accountantskosten, die gemaakt moeten worden om deze jaarrekening te controleren, zijn conform de gedragslijn in het verleden aan dat boekjaar toegerekend.

Rente

De provincie Groningen treedt op als kasbeheerder van het SNN. Per instrument wordt een rekening-courantverhouding bijgehouden, waarover jaarlijks rente wordt berekend.

Mutatie vooruitontvangen uitvoeringskosten

De vooruitontvangen uitvoeringskosten dienen als dekking van uitvoeringskosten van het SNN. Als de bijdrage aan uitvoeringskosten hoger is dan de gerealiseerde kosten wordt de overfinanciering aan de vooruitontvangen uitvoeringskosten toegevoegd. Indien de uitvoeringskosten hoger zijn dan de toegekende financiering, dan vindt een onttrekking (bate) aan de vooruitontvangen uitvoeringskosten plaats.

Mutaties reserves

Het saldo van de rentebaten en -lasten wordt aan de reserve toegevoegd. Voor overige kosten, die niet op andere wijze kunnen worden gedekt, wordt een bedrag aan de reserves onttrokken.

Vennootschapsbelasting

Jaarlijks beoordeelt SNN in hoeverre sprake is van belaste activiteiten waarvoor vennootschapsbelastingplicht geldt. Uit deze jaarlijks uitgevoerde analyse blijkt dat SNN in 2017 niet voldoet aan de criteria voor vennootschapsbelastingplicht. Om deze reden is in de resultatenrekening geen post opgenomen voor te betalen vennootschapsbelasting.

1.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf gaat in op het weerstandsvermogen en de risico's van het SNN.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van het SNN bestaat uit de som van de algemene reserves, die per instrument worden aangehouden. De algemene reserve heeft als doel risico's, die niet op andere wijze kunnen worden gedekt, op te vangen. De reserves zijn vrijwel geheel opgebouwd uit rentebaten in de afgelopen jaren. Ultimo 2017 bedraagt de geconsolideerde algemene reserve € 9,2 miljoen. Als interne gedragslijn geldt dat eventuele besteding van de algemene reserve in lijn moet liggen met de oorspronkelijke (subsidie)doelen.

Risico's

Tegenover de algemene reserves staan risico's die het SNN loopt bij de uitvoering van zijn werkzaamheden.

Het SNN onderscheidt risicocategorieën, die hierna kort worden genoemd. Jaarlijks wordt beoordeeld of deze indeling nog volstaat en wordt er een inschatting gemaakt van de kans dat een risico zich voordoet.

- **Inhoudelijke risico's**

Op basis van besluitvormingsprocedures wordt het risico dat het SNN bij de uitvoering van de programma's afwijkt van de bedoelingen van de geldgevers op nihil ingeschat.

- **Procedurele risico's**

Betreft het risico dat op enig moment niet wordt voldaan aan voorschriften, regels en procedures, zowel opgelegd door de geldgever als vastgelegd in de eigen administratieve organisatie, inclusief toetsingskader en controleprotocollen.

Op dit moment speelt er een mogelijke fraude met subsidiegelden. Op 16 januari 2018 heeft

de politie twee hoofdverdachten aangehouden na een onderzoek naar subsidiefraude. Het SNN heeft in augustus 2016 aangifte gedaan na een vermoeden van fraude en misbruik van gemeenschapsgeld. Het gaat om € 1,1 miljoen aan subsidies voor 39 projecten. De subsidies werden mede gefinancierd vanuit OP EFRO- en Rijksmiddelen. De subsidies zijn in de periode van 2009 tot en met 2013 aangevraagd. Dankzij een intensieve samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum, de Belastingdienst en de politie kon een onderzoek worden gestart dat uiteindelijk leidde tot de aanhouding van verdachten. Het onderzoek naar de subsidiefraude is nu in handen van het Openbaar Ministerie. In de loop van 2018 zal duidelijk worden hoeveel subsidiegelden het SNN zal kunnen terugvorderen. Terugontvangen bedragen kunnen opnieuw worden ingezet voor innovatieve projecten of vloeien terug naar de geldverstrekkers.

Op basis van de geldende regels zal het SNN alleen middelen aan de geldverstrekkers moeten terugbetalen als de ingestelde terugvorderingen aan het SNN worden voldaan. Het SNN loopt zelf dus geen risico over het vermoedelijke fraudebedrag van € 1,1 miljoen. Het SNN heeft de afgelopen periode verdere maatregelen genomen om mogelijk misbruik van subsidiegelden te voorkomen.

- **Risico's verbonden aan financiering en uitvoeringskosten**

Voor de uitvoeringskosten tot medio 2023 is een balanspost vooruitontvangen uitvoeringskosten aanwezig. Ultimo 2017 bedraagt het saldo € 11,9 miljoen. Voor de werkzaamheden om het huidige programma 2014-2020 volledig af te ronden, alsmede de reguliere taken op het gebied van lobby uit te voeren, is op basis van een meerjarenraming voor de periode 2018 tot medio 2023 per saldo een bedrag van € 13,3 miljoen benodigd. Daarbij is rekening gehouden met te verwachten inkomsten en een daarbij passende personeels-

planning. In het verslagjaar is meer duidelijkheid ontstaan over de toekomstige taken van het SNN en daardoor is de vorig jaar naar beneden bijgestelde personeelsformatie deels weer naar boven bijgesteld. De geraamde toekomstige bezetting is voldoende om de uitvoering en eindafrekening van OP EFRO 2014-2020 en POP3 af te ronden en aan de noordelijke lobbyinzet te voldoen. Daarnaast is voor de komende jaren rekening gehouden met een passende bezetting van de managementafdelingen. Er is geen rekening gehouden met mogelijke wachtgeldverplichtingen voor personeelsleden.

Het berekende bedrag van € 13,3 miljoen houdt in, dat er ultimo 2017 ten opzichte van de aanwezige balanspost een ongedekt tekort wordt geraamd van afgerond € 1,4 miljoen. In de gewijzigde begroting 2018/begroting 2019 wordt voorgesteld om in verband met onvoorziene kostenposten een bedrag van € 719.000 aan de vrij inzetbare reserves te onttrekken. Hierna resteert een geraamd tekort van € 661.000. Indien niet op andere wijze in dit geraamde tekort kan worden voorzien, zullen ingevolge de Gemeenschappelijke Regeling SNN de drie deelnemende provincies ieder voor een bedrag van € 220.000 aansprakelijk zijn voor dit tekort.

Aangezien het SNN nog nooit financieringsproblemen heeft gehad, mede omdat bewaking van de inkomende geldstroom hoge prioriteit heeft, wordt het financieringsrisico op nihil geschat.

- **Budgettaire risico's**

In de praktijk van de uitvoering van de regionale stimuleringsprogramma's treedt bij eindafrekening van projecten altijd enige onderbenutting van de toegekende middelen op. Daardoor ontstaat de zogeheten vrijval van middelen. Om te voorkomen dat programmiddelen onbenut blijven, worden op basis van ervaringscijfers meer middelen gecommiteerd dan feitelijk budgettair beschikbaar zijn.

In 2013 is van het resterende Transitieprogramma budget een bedrag van € 2,4 miljoen aangewend ter dekking van de uitvoeringskosten van dit programma. Daarbij is als voorwaarde genoemd dat als er door deze dotatie van € 2,4 miljoen, tekorten ontstaan doordat de vrijval bij het Transitieprogramma lager uitvalt, de reserves van het SNN zullen worden aangesproken. Het risico wordt ingeschat op maximaal € 0,2 miljoen. Ultimo 2017 is daarvoor binnen het Transitieprogramma een reserve van € 3,7 miljoen aanwezig.

Voor het Operationeel Programma 2014-2020 is, conform de EC-verordening uit het verleden, het systeem van automatische decommittering (volgens de zogenaamde N+3 regel) een extra aandachtspunt. Het SNN heeft aan de verplichting, die voor eind 2017 van toepassing was, voldaan.

Recapitulatie

Ultimo 2017 bedraagt het eigen vermogen € 9,2 miljoen bestaande uit een vrij besteedbaar gedeelte van € 1.370.000 en een gebonden gedeelte van € 7.843.000. In de gewijzigde begroting 2018 is opgenomen dat vanuit de gebonden reserves een bedrag van € 3 miljoen zal worden aangewend voor een nieuwe MKB regeling. De reserves die hiervoor worden aangewend zijn de OP EFRO reserve 2017-2013, de reserve Rijkscofinanciering 2007-2013 en een deel van de EZ Koers Noord PiD reserve. Voorts wordt € 1,8 miljoen van de gebonden reserve van het Transitie programma ingezet voor het verbeteren van de projectontwikkeling en een beter samenspel in het innovatie ecosysteem. Hierna resteert een gebonden reserve van € 3.043.000.

Daar staat ultimo 2017 alleen een geraamd overcommitteringsrisico van € 0,2 miljoen tegenover en geen andere direct aanwijsbare risico's en onzekerheden. Mogelijk zal een deel van de gebonden reserve worden aangewend om projecten mogelijk te maken, die niet passen binnen bestaande programma voorwaarden .

De reserves kunnen worden aangewend om tekorten op projecten op te vangen, alsmede voor uitvoeringskosten die niet op andere wijze worden gedekt. Voor dat laatste doel mogen echter niet alle reserves worden aangewend, maar alleen het zogenaamd vrij besteedbare deel van de reserves. Ultimo 2017 bedraagt het vrije deel € 1.370.000. In de gewijzigde begroting 2018 wordt voorgesteld om een gedeelte van deze vrije reserve, groot € 719.000, aan te wenden om enkele onvoorziene kostenposten in de begroting op te vangen. Hierna resteert een vrije reserve van € 651.000.

Laatstgenoemd bedrag wordt vooralsnog beschikbaar gehouden voor calamiteiten of voor het geval dat het tekort op de balanspost vooruitontvangen uitvoeringskosten tot medio 2023 niet op andere wijze kan worden ingelopen. Op basis van de huidige stand van zaken wordt de resterende vrije reserve toereikend geacht om bij een eventuele inkrimping van de werkzaamheden van het SNN de nadelige gevolgen op te vangen. Die inschatting is gebaseerd op het gegeven dat het personeelsbestand van het SNN voor 33% bestaat uit mensen met een flexibel contract, dat een eventuele afbouw van werkzaamheden binnen drie jaar gerealiseerd moet zijn en dat het SNN een hoog opgeleid personeelsbestand heeft met een gemiddelde leeftijd van 37 jaar.

1.4 Financiering

De uitgaven van de programma's Operationeel Programma 2014-2020 en REP-SNN worden gedekt uit middelen, die door externe geldgevers als het Rijk, de Europese Commissie en provincies ter beschikking worden gesteld. Vanuit de programmamiddelen worden diverse regelingen als project gefinancierd.

Het SNN beschikt doorgaans over aanzienlijke liquiditeiten. De provincie Groningen treedt op als kassier voor het SNN. Dat houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven van het SNN via de kas van de provincie Groningen lopen. Het SNN gaat zelf dus geen geldleningen aan en verstrekt evenmin geldleningen. Ingevolge de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) hanteert het SNN een eigen financieringsstatuut. Het statuut geeft in overeenstemming met de Wet fido de bestuurlijke kaders aan waarbinnen het dagelijks bestuur van het SNN de financiële vermogenswaarden, geldstromen, posities en de hieraan verbonden risico's kan besturen en beheersen.

Voor de invoering van het verplichte schatkistbankieren streefde de treasurer van de provincie Groningen er door middel van een actief treasurybeleid naar de financiële kosten voor het SNN zo laag mogelijk te houden en de opbrengsten zo hoog mogelijk te krijgen. Sinds de invoering van het schatkistbankieren wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om gelden aan medeoverheden uit te lenen.

Daarbij gelden de volgende uitgangspunten voor het risicoprofiel van het SNN:

- het uitgangspunt voor het financieel risico is defensief en risicomijdend;
- de lange termijnrisico's worden in ieder geval begrensd door de renterisiconorm, zoals die is opgenomen in de Wet fido;
- de korte termijnrisico's worden in ieder geval begrensd door de kasgeldlimiet, zoals die is opgenomen in de Wet fido.

Medewerkers van de afdeling treasury van de provincie Groningen voeren tweemaal per jaar overleg met vertegenwoordigers van derde partijen, waarvoor de provincie de treasury functie vervult. Het SNN wordt daarbij vertegenwoordigd door de concerncontroller van het SNN. In het overleg worden onder meer de kwartaalrapportages inzake treasury besproken die aan Gedeputeerde Staten van Groningen worden verstrekt. Het dagelijks bestuur van het SNN ontvangt periodiek een verslag van het overleg.

De renterisiconorm voor het jaar 2017 is op basis van de begroting voor wijziging 2017 vastgesteld op € 8,3 miljoen. Deze norm is verder niet van belang, omdat het SNN geen vaste schulden heeft.

Gezien de renteontwikkeling in 2017 en door de invoering van verplicht "schatkistbankieren" voor decentrale overheden in december 2013 zijn vrijgekomen middelen kortlopend weggezet. De overige middelen zijn belegd in obligaties, onderhandse geldleningen en garantieproducten. De werkelijke rentebaten vallen lager uit als de tegoeden waarover rente wordt vergoed lager zijn dan verwacht en/of als een lager rentepercentage wordt vergoed dan oorspronkelijk werd begroot.

In 2017 is per einde van de maand de liquiditeitspositie als volgt: (bedragen x € 1.000)

januari	66.163	mei	92.671	september	100.935
februari	62.945	juni	95.053	oktober	100.995
maart	91.990	juli	96.240	november	100.339
april	95.411	augustus	97.266	december	103.066

In het jaar 2017 is er geen sprake geweest van liquiditeitstekorten.

Ingevolge de BBV voorschriften moet het SNN in de jaarrekening enkele financiële kengetallen opnemen. Van de vijf gevraagde kengetallen zijn er twee niet van toepassing omdat het SNN geen grond exploiteert en evenmin belastingen in de vorm van opcenten heft. Vanwege het ontbreken van grondexploitatie en belastingheffing is het ook niet zinvol om voor het SNN de structurele exploitatieruimte te berekenen.

De overige kengetallen luiden als volgt:

Kengetallen	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2016
Netto schuldquote	-/- 118%	-/- 115%
Solvabiliteitsratio	3%	3%

Aangezien het SNN geen leningen heeft verstrekt is de "netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen" gelijk aan de netto schuldquote.

2 GECONSOLIDEERDE CIJFERS

2.0	Geconsolideerde balans per 31 december 2017	18
2.0.1	Toelichting op de geconsolideerde balans 2017	20
2.1	Geconsolideerd overzicht van baten en lasten 2017	26
2.1.1	Toelichting op het geconsolideerde overzicht van baten en lasten 2017	28
2.2	Overige gegevens	34
2.3	Controleverklaring	35

2.0 GECONSOLIDEERDE BALANS per 31 december 2017

bedragen in € 1.000	2017	2016
Activa		
vaste activa		
immateriële vaste activa		
materiële vaste activa	416	323
totaal vaste activa	416	323
vlottende activa		
vorderingen	170.930	199.478
rekening-courantverhouding met provincie Groningen	103.066	60.553
liquide middelen		1
totaal vlottende activa	273.996	260.032
Totaal activa	274.412	260.355

bedragen in € 1.000	2017	2016
Passiva		
vaste passiva		
eigen vermogen		
algemene reserves	9.213	8.883
gerealiseerd resultaat (voor bestemming)		-161
totaal eigen vermogen	9.213	8.722
langlopende schulden		
vooruitontvangen bedragen	116.028	140.293
vooruitontvangen uitvoeringskosten	11.908	12.172
totaal langlopende schulden	127.936	152.465
totaal vaste passiva	137.149	161.187
vlottende passiva		
openstaande toekenningen	98.567	85.745
schulden aan derden, wegens uitvoering regelingen	37.763	11.967
overige schulden	933	1.456
totaal vlottende passiva	137.263	99.168
Totaal passiva	274.412	260.355

2.0.1 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS VOOR RESULTAATBESTEMMING per 31 december 2017

Algemeen

Bij de consolidatie van de balansen van de verschillende programma's en regelingen zijn de onderlinge vorderingen en schulden (openstaande toekenningen) geëlimineerd.

In totaal is op 31 december 2017 een bedrag van € 22.276.000 geëlimineerd. Op 31 december 2016 bedroeg de eliminatie € 10.238.000.

Hierna volgt een toelichting per post van de geconsolideerde balans.

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

In 2017 zijn investeringen in kantoorinventaris, CRM-systeem, e-loket, landelijk Navision en nieuwe servers geactiveerd. In het boekjaar hebben geen afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen plaatsgevonden.

Het verloop van de materiële vaste activa gedurende 2017 is als volgt: (tabel hieronder)

Vlottende activa

Vorderingen

De specificatie per balansdatum is als volgt: (zie tabel p.21).

De totale vorderingen zijn met ruim € 28 miljoen afgenomen. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door de gedurende 2017 ontvangen bijdragen in het kader van het REP-SNN programma. Een tweede belangrijke oorzaak is de in 2017 ontvangen voorschotten van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de Europese Commissie voor het OP EFRO 2014-2020.

De terug te ontvangen subsidies zijn grotendeels voorzien voor mogelijke oninbaarheid. Met een aantal begunstigden is echter een betalingsregeling getroffen. Op basis van de ervaringen van het SNN met deze partijen is de verwachting dat deze subsidies geheel worden terugbetaald. Daarom wordt voor deze terug te ontvangen subsidies geen voorziening getroffen. Afboeking van uitstaande vorderingen vindt plaats als van de curator een slotuitdelingslijst is ontvangen of als onomstotelijk vast komt te staan dat incasso niet mogelijk is.

De post bijdragen provincies, REP-SNN en overige derden in kosten bestaat voor het grootste gedeelte uit een vordering inzake de kosten van de uitvoering van het REP-SNN programma.

Verloop materiële vaste activa

bedragen in € 1.000

	Totaal	ICT en servers	kantoorinventaris
boekwaarde per 1 januari 2017	323	281	42
bij: investeringen 2017	226	187	39
af: afschrijvingen 2017	133	117	16
Boekwaarde per 31 december 2017	€ 416	€ 351	€ 65

Specificatie vorderingen	2017	2016
bedragen in € 1.000		
ministerie van Economische Zaken en Klimaat		
Rijkscofinanc. in OP EFRO 2014-2020	10.072	13.373
MIT	1.580	1.325
REP-SNN	42.901	61.759
EZ Koers Noord 2007-2010 PiD	3.450	3.450
Rijkscofinanc. in OP EFRO 2007-2013	2.181	4.002
totaal EZK	€ 60.184	€ 83.909
Europese Commissie		
OP EFRO 2014-2020	89.619	94.729
OP EFRO 2007-2013	8.470	8.470
totaal Europese Commissie	€ 98.089	€ 103.199
bijdragen in kosten OP EFRO 2014-2020		
EC in OP EFRO 2014-2020	3.733	3.946
Rijkscofinanc. in OP EFRO 2014-2020	409	557
totaal OP EFRO 2014-2020	€ 4.142	€ 4.503
terug te ontvangen subsidies		
terug te ontvangen subsidies	3.380	3.560
af: voorziening oninbare vorderingen	- 3.372	- 3.248
	€ 8	€ 312
overige vorderingen		
bijdragen provincies, REP-SNN en overige derden in kosten	3.742	4.620
vordering prov. Groningen inz. VIA en KEI	2.447	982
vordering prov. Drenthe inz. VIA en KEI		613
vordering prov. Fryslân inz. VIA en KEI	1.350	613
vordering ministerie van EZK inzake MIT	159	
Btw-compensatiefonds	483	572
nog te vorderen BTW	38	
nog te ontvangen bijdragen	200	140
vooruitbetaalde uitvoeringskosten	88	15
	€ 8.507	€ 7.555
Totaal vorderingen	€ 170.930	€ 199.478

Het SNN maakt gebruik van het Btw-compensatiefonds van de drie noordelijke provincies. Het SNN heeft op basis van evenredigheid de vordering over het jaar 2017 ad € 483.000 bij de drie provincies ingediend.

De nog te ontvangen bijdragen bestaan voornamelijk uit een nog te ontvangen bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor de uitvoering van de MIT-regeling, nog te ontvangen bijdragen voor vier Interreg-projecten en nog te ontvangen bijdragen voor twee gedetacheerde medewerkers.

De post vooruitbetaalde uitvoeringskosten bestaat hoofdzakelijk uit vooruitbetaalde huur en ondersteuning voor software.

Rekeningen-courantverhouding met provincie Groningen

De provincie Groningen verricht de kassiersfunctie voor het SNN. Alle betalingen en ontvangsten verlopen via de rekening-courant van de provincie Groningen. Over het uitstaande saldo wordt ieder kwartaal rente berekend. Voor alle programma's en regelingen wordt een aparte rekening-courantverhouding met de provincie bijgehouden. Daarnaast zijn er twee rekening-courantverhoudingen voor de uitvoeringskosten.

Verloop eigen vermogen

bedragen in € 1.000

stand 1 januari 2017	8.722
saldo rentebaten/lasten	478
bij: toevoeging aan reserve Transitie-middelen i.v.m. alsnog ontvangen vorderingen van de reeds afgerekende regelingen IPR 2008 en 2009	13
Stand per 31 december 2017	€ 9.213

Specificatie eigen vermogen per balansdatum

bedragen in € 1.000

	2017	2016
OP EFRO 2014-2020	164	71
Regelingen 2014-2020	94	30
REP-SNN	692	523
Koers Noord programma en OP EFRO 2007-2013:		
EZ Koers Noord 2007-2010 PiD	2.009	1.991
Transitie 2007-2010	3.678	3.503
OP EFRO 2007-2013	1.088	1.134
Rijkscofinanc. in OP EFRO 2007-2013	1.419	1.421
Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 regelingen uitvoeringskosten	- 13	- 16
regelingen en werkzaamheden voor provincies en gemeenten	71	45
Totaal	€ 9.213	€ 8.722

Vooruitontvangen bedragen

bedragen in € 1.000

	2017	2016
OP EFRO 2014-2020	75.792	100.267
Regelingen 2014-2020	17.873	9.677
REP-SNN-programma	13.234	21.934
Koers Nrd progr. en OP EFRO 2007-2013	6.696	6.397
Koers Nrd en OP EFRO 2007-2013 regel.	2.433	2.018
Totaal	€ 116.028	€ 140.293

Passiva**Vaste passiva****Eigen vermogen (voor bestemming)**

De algemene reserves zijn ontstaan doordat jaarlijks de rentebaten onder aftrek van rentelasten aan de reserves worden toegevoegd. Er wordt per programma en regeling een algemene reserve aangehouden. Daarnaast zijn er algemene reserves voor de uitvoeringskosten.

Geconsolideerd laat het eigen vermogen over het jaar 2017 het volgende verloop zien: (bovenste tabel).

Het eigen vermogen per balansdatum (na verwerking van het gerealiseerd resultaat voor bestemming) kan als volgt gespecificeerd worden: (tabel links).

De reserves kunnen worden aangewend om tekorten op projecten op te vangen, alsmede voor uitvoeringskosten die niet op andere wijze worden gedekt. Voor dat laatste doel mogen echter niet alle reserves worden aangewend, maar alleen het zogenaamd vrij besteedbare deel van de reserves. Ultimo 2017 bedraagt het vrije deel € 1.370.000.

Langlopende schulden**Vooruitontvangen bedragen**

De balanspost vooruitontvangen bedragen is als volgt samengesteld: (tabel links)

In de jaarrekening 2017 zijn zes verleningsbeschikkingen verwerkt, die in 2016 hadden moeten worden geboekt. Daardoor is ultimo 2016 de balanspost vooruitontvangen bedragen voor in totaal € 1.155.000 te hoog weergegeven. Dit bedrag had onder openstaande toekenningen moeten staan. In de toelichting

op het geconsolideerde overzicht van baten en lasten 2017 wordt dit nader toegelicht.

In 2017 zijn voor de regelingen 2014-2020 bijdragen beschikbaar gesteld van € 22,6 miljoen (waarvan op geconsolideerd niveau ruim € 11 miljoen wordt geëlimineerd, omdat dit een interne toezegging betreft). De balanspost vooruitontvangen bedragen neemt voor deze regelingen per saldo toe omdat de beschikbaar gestelde bijdragen hoger zijn dan de aangegane verplichtingen. Bij de programma's OP EFRO 2014-2020 en REP-SNN zijn gedurende het jaar wel verplichtingen aangegaan (waarvan op geconsolideerd niveau € 12,5 miljoen wordt geëlimineerd omdat dit een interne verplichting betreft) en is slechts beperkt vrijval opgetreden. Per saldo neemt de balanspost voor deze programma's daarom af. Voor de Koers Noord programma's en regelingen geldt het tegenovergestelde.

Er zijn geen verplichtingen meer aangegaan omdat het programma bijna is afgerond. Er is echter wel vrijval opgetreden waardoor de post vooruitontvangen bedragen voor Koers Noord toeneemt. Geconsolideerd leiden bovenstaande ontwikkelingen tot een afname van de balanspost vooruitontvangen bedragen.

De stand van de vooruitontvangen bedragen kent voor het programma Transitie 2007-2010 (onderdeel van het Koers Noord programma en OP EFRO 2007-2013) een negatief saldo van € 721.000. Dit negatieve saldo is als volgt te verklaren. In de praktijk van de uitvoering van de regionale stimuleringsprogramma's treedt bij eindafrekening van projecten altijd enige onderbenutting van de toegekende middelen op. Daardoor ontstaat de zogeheten vrijval van middelen. Om te voorkomen dat programmamiddelen onbenut blijven, worden op basis van ervaringscijfers meer middelen gecommiteerd dan feitelijk budgettair beschikbaar zijn. Indien de verwachte vrijval de komende jaren bij afrekening van de projecten lager uitvalt dan verwacht, worden de reserves aangesproken. Op basis van de meest recente gegevens is een prognose gemaakt van de totaal te verwachten vrijval binnen het Transitie 2007-2010 programma. Het risico wordt ingeschat op maximaal € 0,2 miljoen. Ultimo 2017 is daarvoor binnen het Transitieprogramma een reserve van € 3,7 miljoen aanwezig.

Het verloop van de balanspost vooruitontvangen bedragen is in 2017 als volgt: (zie tabel links)

Verloop vooruitontvangen bedragen

bedragen in € 1.000

stand per 1 januari 2017	140.293	
bij: beschikbaar gestelde middelen	12.177	
vrijgevallen toekenningen projecten	2.623	
af: beschikbaar gestelde middelen		
uitvoeringskosten	- 1.250	
		153.843
bij: teruggevorderde bedragen	8	
terugboeking teveel overgeboekt bedrag		
t.b.v. uitvoeringskosten inzake VIA 2016	4	
af: aangegane verplichtingen derden	- 37.827	
		- 37.815
Stand per 31 december 2017		€ 116.028

Verloop vooruitontvangen uitvoeringskosten

bedragen in € 1.000

stand per 1 januari 2017		12.172
bij: beschikbaar gestelde bedragen in 2017:		
provincies, jaarbijdrage	1.714	
provincies, uitvoering regelingen	4.335	
provincies, bijdrage SER	113	
gemeenten, jaarbijdrage	449	
gemeenten, uitvoering regelingen	1	
gemeenten, bijdrage SER	40	
rijk, uitvoering MIT-regeling	160	
EC, uitvoering OP EFRO 2014-2020	30	
WVM-regeling, ministerie van EZK	305	
bijdrage uitvoeringskosten VIA	1.250	
bijdrage SER voor SER Noord-Nederland	147	
bijdragen voor Interregprojecten	131	
bijdragen voor regelingen EBG	106	
overig	148	
	€ 8.929	
af: uitvoeringskosten in 2017	- 9.193	
saldo beschikbaar gestelde bedragen minus uitvoeringskosten in 2017		- 264
Stand per 31 december 2017		€ 11.908

Verloop openstaande toekenningen

bedragen in € 1.000

stand per 1 januari 2017	85.745	
bij: aangegane verpl. lopend jaar	50.327	
		136.072
af: betalingen 2017	- 22.844	
vrijval 2017		
(incl. vrijval voorziening debiteuren)	- 2.623	
		- 25.467
		110.605
af: mutatie interne toezeggingen	- 12.038	
Stand per 31 december 2017		€ 98.567

Vooruitontvangen uitvoeringskosten

Betreft het saldo van de door de overheden beschikbaar gestelde middelen, verminderd met de onttrekking van het saldo baten en lasten.

Het verloop van de vooruitontvangen uitvoeringskosten is in 2017 als volgt.
(zie tabel links)

De balanspost vooruitontvangen uitvoeringskosten ad € 11,9 miljoen bestaat ultimo 2017 uit de uitvoeringskosten ten behoeve van de uit te voeren programma's en regelingen inclusief REP-SNN. Op basis van een prognose van de te verwachten kosten tot medio 2023 en de inzet van een deel van de vrije reserves vertoont de balanspost ultimo 2017 naar verwachting een tekort van € 661.000 om aan de verplichtingen te voldoen. Indien niet op andere wijze in dit geraamde tekort kan worden voorzien, zullen ingevolge de Gemeenschappelijke Regeling SNN de drie deelnemende provincies ieder voor een bedrag van € 220.000 aansprakelijk zijn voor dit tekort.

Vlottende passiva**Kortlopende schulden****Openstaande toekenningen**

Onder deze balanspost zijn de verplichtingen aan derden opgenomen. Het verloop in het jaar 2017 is als volgt:
(tabel linksonder).

Schulden aan derden, wegens uitvoering regelingen

Het SNN voert voor rekening en risico van de drie noordelijke provincies, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en andere derde partijen regelingen en werkzaamheden uit. Dit betreft onder andere een aantal regelingen op het gebied van energiebesparende maatregelen, twee waardevermeerderings-

regelingen, een toeristische regeling en een regeling gericht op innovatie. Tevens voert het SNN een tweetal sectorplannen en een tweetal investeringsregelingen uit.

Schulden aan derden

bedragen in € 1.000

schuld Fryslân inzake STINAF II en Nul op de Meter	669
schuld Groningen inzake WVM, IAG4, RIG, sectorplan Groningen en VEEF	5.411
schuld Drenthe inzake sectorplan Drenthe en Vierkant voor Werk	3.954
schuld aan ministerie van Economische Zaken en Klimaat inzake WVM 2017	25.289
schuld aan Economic Board Groningen	2.360
schuld gemeente De Wolden	80
Totaal	€ 37.763

Overige schulden

bedragen in € 1.000

te betalen kosten en te verrekenen bedragen:	
- af te dragen sociale lasten	355
- kosten uitzendbureau en detachering	30
- deskundigencommissie	9
- accountantskosten projecten en jaarrekening 2017	40
- nog niet opgenomen verlof 60 plus regeling	45
- diverse personeelskosten	8
- reis- en verblijfkosten	24
- automatiseringskosten	35
- agentschap NL: uitvoering 2013-2016	
REP-project Wetsus	17
- huur-, service-, en cateringkosten	10
- kosten SER Noord-Nederland	45
- publiciteit	18
- opleidingskosten	26
- externe opdrachten en onderzoeken	11
- vooruitontvangen uitvoeringskosten sectorplan Groningen en Drenthe, WVM, VEEF, regelingen EBG, Vierkant voor Werk, Nul op de Meter en Online S3	208
- nog te verrekenen rente mobiliteitsfonds	34
- overige	18
Totaal overige schulden	€ 933

Tot slot is de uitvoering van een viertal regelingen van de Economic Board Groningen bij het SNN belegd. Het SNN ontvangt voor deze regelingen voorschotten. Voor zover deze nog niet aan eindbegunstigden zijn uitgekeerd, worden deze voorschotten als schuld in de balans opgenomen.

De schulden aan derden kunnen als volgt gespecificeerd worden: (bovenste tabel).

Overige schulden

Deze bestaan per 31 december 2017 uit: (onderste tabel).

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voor de huur van het pand van het SNN is een overeenkomst afgesloten van 1 juli 2014 tot en met 30 juni 2020. De jaarlast bedraagt € 188.104 en de huurverplichting tot en met juni 2020 bedraagt € 470.260.

Voorts zijn er contracten voor de huur van multifunctionele printers tot en met 31 januari 2020 afgesloten. De verplichting tot einddatum bedraagt € 8.380.

Met de ICT-dienstverlener is een contract afgesloten tot en met 31 december 2018. De verplichting hiervoor bedraagt € 45.600.

In 2015 is een contract voor een leaseauto afgesloten met als einddatum 15 juli 2019. Deze verplichting bedraagt € 16.706 tot en met einddatum.

Ultimo boekjaar wordt overeenkomstig de BBV voorschriften geen balanspost opgenomen voor de nog niet opgenomen vakantiedagen van de personeelsleden. Inclusief sociale lasten (17%) vertegenwoordigt de verplichting voor de vakantiedagen ultimo 2017 een waarde van € 241.000.

2.1 GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	37.827		-37.827
vrijval op toekenningen	-2.623		2.623
Teruggevorderde bedragen		8	8
Mutaties vooruitontvangen bedragen		36.446	36.446
Subtotaal projecten	35.204	36.454	1.250
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk		160	160
Europese Commissie		30	30
provincies		6.162	6.162
gemeenten		490	490
overige		837	837
Kosten			
uitvoeringskosten	9.193		-9.193
overige kosten		13	13
Rente	49	527	478
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten		264	264
Subtotaal algemeen	9.242	8.483	-759
Totaal saldo van baten en lasten	44.446	44.937	491
Mutaties reserves	540	49	-491
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	44.986	44.986	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	44.986	44.986	0

Begroting na wijziging 2017			Begroting voor wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
45.300		-45.300	35.164		-35.164	33.578		-33.578
-2.725		2.725	-3.280		3.280	-26.932		26.932
	43.075	43.075		32.220	32.220		262	262
						6.704	6.704	6.704
42.575	43.075	500	31.884	32.220	336	6.646	6.966	320
	160	160					160	160
	5.137	5.137		4.711	4.711		5.081	5.081
	524	524		451	451		476	476
	1.243	1.243		199	199		300	300
10.350		-10.350	8.772		-8.772	8.583		-8.583
						161		-161
10	540	530		872	872	8	565	557
	2.786	2.786		3.075	3.075		2.246	2.246
10.360	10.390	30	8.772	9.308	536	8.752	8.828	76
52.935	53.465	530	40.656	41.528	872	15.398	15.794	396
540	10	-530	872		-872	565	8	-557
53.475	53.475	0	41.528	41.528	0	15.963	15.802	-161
							161	161
53.475	53.475	0	41.528	41.528	0	15.963	15.963	0

2.1.1 TOELICHTING OP HET GECONSOLIDEERDE OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Het geconsolideerde overzicht van baten en lasten bestaat uit de exploitaties van alle groepen, die bij het SNN in beheer zijn met de daarbij behorende uitvoeringskosten. De toelichting op de afzonderlijke groepen en afzonderlijke programma's en regelingen is weergegeven in het beheersdeel van deze jaarrekening. De consolidatie is onder te verdelen in de volgende groepen:

Groepen Instrumenten:

- OP EFRO 2014-2020;
- Regelingen 2014-2020;
- REP-SNN;
- Koers Noord en OP EFRO 2007-2013;
- Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 regelingen;
- Uitvoeringskosten;
- Regelingen en werkzaamheden voor provincies en derden.

Analyse resultaat

In 2017 is per saldo € 264.000 aan de vooruitontvangen uitvoeringskosten onttrokken. Dit is ruim € 2,5 miljoen minder dan opgenomen in de begroting na wijziging 2017. Deze lagere onttrekking kan als volgt worden verklaard.

Analyse resultaat		
bedragen in € 1.000		
	2017	begroting
subtotaal projecten	1.250	500
bijdragen in uitvoeringskosten	7.679	7.064
uitvoeringskosten	-9.193	-10.350
Mutatie vooruitontvangen uitvoeringskosten	€ -264	€ -2.786

Subtotaal projecten is hoger dan begroot doordat in 2017 de niet begrote VIA 2018 is verleend, waarvoor € 750.000 voor uitvoeringskosten beschikbaar is gesteld.

De bijdragen in de uitvoeringskosten is € 615.000 hoger dan begroot. De stijging wordt veroorzaakt doordat de drie provincies in 2017 een bijdrage van € 750.000 in de uitvoeringskosten van de VIA 2018 hebben toegezegd. Zonder de bijdrage aan de VIA 2018 zijn de bijdragen in uitvoeringskosten € 135.000 lager dan begroot.

De uitvoeringskosten zijn in 2017 € 1,1 miljoen lager dan begroot. De voornaamste verklaring is de salariskosten die € 875.000 lager zijn dan begroot (minder personeel € 506.000, minder gebruik flexibel budget € 344.000 en overig € 25.000). Met name het tegenvallende aantal aanvragen voor de nieuwe WVM-regeling ligt hieraan ten grondslag. Hierdoor zijn er gedurende 2017 minder fte's werkzaam geweest dan begroot. Een andere belangrijke afwijking ten opzichte van de begroting betreft de kosten voor automatisering. Deze is € 195.000 lager voornamelijk doordat investeringen zijn uitgesteld tot in 2018 en 2019.

Projecten

De gerealiseerde totale baten en lasten bij de toekenningen aan projecten, vrijval op toekenningen en de daaruit voortvloeiende mutaties vooruitontvangen bedragen wijken per saldo € 7,1 miljoen af van de begroting 2017 na wijziging. De lagere realisatie wordt veroorzaakt doordat bij OP EFRO 2014-2020 aan minder projecten subsidie is verleend.

Het voornaamste uitgangspunt bij het opstellen van de begroting door het SNN is dat de subsidiebudgetten binnen de (meerjarige) projectperiode rechtmatig besteed dienen te worden. Verschillen bestaan binnen jaarschijven, onder andere afhankelijk van de (bijgestelde) programmering.

Toekenningen aan projecten

	2017	2016
	€ 37.827	€ 33.578

In 2017 bedragen de toekenningen aan projecten in totaal € 37,8 miljoen. Vanuit het OP EFRO 2014-2020 is (na eliminatie van onderlinge mutaties tussen programma's en regelingen) aan projecten een subsidie van € 13,3 miljoen toegekend. Bij de regelingen 2014-2020 is aan projecten van de MIT-, VIA- en KEI-regelingen een bedrag van € 15,9 miljoen verleend. Bij de REP-SNN is voor een bedrag € 8,7 miljoen subsidie verleend.

In 2017 is € 4,2 miljoen meer subsidie aan projecten toegekend dan in 2016. Bij het OP EFRO 2014-2020 en de regelingen 2014-2020 is in totaal € 15,0 miljoen meer toegekend dan in 2016. Bij de REP-SNN is er een afname van € 10,7 miljoen in 2017 ten opzichte van 2016.

Hierbij wordt opgemerkt dat in 2017 zes verleningsbeschikkingen zijn verwerkt die feitelijk in 2016 hadden moeten worden opgenomen. Daardoor zijn in 2016 de posten "toekenningen aan projecten" en "mutaties vooruitontvangen bedragen" ieder voor € 1.153.000 te laag weergegeven. Genoemd bedrag is bij beide posten nu in 2017 verwerkt. Er is hier sprake van een materiële fout, maar geen fundamentele fout omdat gevolgen van de fout niet onontbeerlijk waren voor het vereiste inzicht en de besluitvorming door het Algemeen Bestuur. De vergelijkende cijfers 2016 zijn in de jaarrekening 2017 ongewijzigd gebleven ten opzichte van de door de accountant gewaarmerkte jaarrekening 2016. Er zijn twee oorzaken voor deze fouten. In de eerste plaats hebben vier beschikkingen door een technische storing een onjuiste beschikkingsdatum gekregen. Bij twee andere aanvragen is de beschikking in 2016 verleend, maar vond verzending van de beschikking aan begunstigde in 2017 plaats, waardoor deze beschikkingen ten onrechte een beschikkingsdatum in 2017 hebben gekregen. Inmiddels zijn in het elektronische loket wijzigingen aangebracht die moeten waarborgen dat beschikkingen de juiste datum krijgen. Daarnaast zullen beschikkingen vanuit het nieuwe landelijke Navision systeem automatisch in de financiële administratie verwerkt worden zodat verschuivingen tussen boekjaren niet meer kunnen voorkomen.

Toekenning aan projecten

bedragen in € 1.000

Groepen	2017	2016
OP EFRO 2014-2020	13.257	5.913
Regelingen 2014-2020	15.870	8.153
REP-SNN	8.700	19.436
Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 reg.		76
Totaal	€ 37.827	€ 33.578

Vrijval op toekenningen

bedragen in € 1.000

Groepen	2017	2016
OP EFRO 2014-2020	259	
Regelingen 2014-2020	1.499	267
Koers Noord en OP EFRO 2007-2013	553	24.461
Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 reg.	312	2.204
Totaal	€ 2.623	€ 26.932

Vrijval op toekenningen

	2017	2016
	€ 2.623	€ 26.932

De vrijval in 2016 bestaat uit (onderste tabel):

Bij Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 en de Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 regelingen is de vrijval € 24,3 miljoen lager dan in 2016. Dit komt doordat begin 2017 het programma is afgerekend. De eerste OP EFRO 2014-2020 en Regelingen 2014-2020 projecten zijn in 2017 afgerekend, waardoor vrijval is ontstaan van respectievelijk € 1,5 miljoen en € 0,3 miljoen.

Teruggevorderde bedragen

2017	2016
€ 8	€ 262

In 2017 is voor een bedrag van € 8.000 aan vorderingen ingesteld waarvoor een voorziening voor oninbaarheid niet noodzakelijk wordt geacht. Dit bedrag is toegevoegd aan de vooruitontvangen bedragen.

Mutaties vooruitontvangen bedragen

2017	2016
€ 36.446	€ 6.704

De onttrekking aan de vooruitontvangen bedragen is de som van de gerealiseerde vrijval op toekenningen plus de teruggevorderde bedragen minus de toekenningen aan projecten. In 2017 zijn de toekenningen aan projecten hoger dan de vrijval op toekenningen, waardoor een onttrekking plaatsvindt aan de vooruitontvangen bedragen.

De onttrekkingen en toevoegingen aan de vooruitontvangen bedragen zijn als volgt onder te verdelen naar de diverse groepen.

Verdeling mutaties vooruitontvangen bedragen

bedragen in € 1.000

Groepen	2017	2016
OP EFRO 2014-2020	14.248	6.233
Regelingen 2014-2020	14.363	7.874
REP-SNN	8.700	19.436
Koers Noord en OP EFRO 2007-2013	- 553	- 24.706
Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 reg.	- 312	- 2.133
Totaal	€ 36.446	€ 6.704

Per groep kunnen de mutaties van de vooruitontvangen bedragen als volgt kort worden samengevat. Binnen zowel OP EFRO 2014-2020, de regelingen 2014-2020 als de REP-SNN zijn de toekenningen aan projecten in mindering gebracht op de vooruitontvangen bedragen. Binnen het Koers Noord en OP EFRO 2007-

2013 en de regelingen van Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 is het saldo van de vrijval op toekenningen en de teruggevorderde bedragen toegevoegd aan de vooruitontvangen bedragen.

Algemeen**Bijdragen in uitvoeringskosten**

De financiering van de kosten bestaan uit de financieringsbronnen Rijk, Europese Commissie, provincies, gemeenten en overige. Indien de financiering niet voldoende is om de kosten te dekken wordt het tekort onttrokken aan de vooruitontvangen uitvoeringskosten.

Rijk

2017	2016
€ 160	€ 160

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft € 160.000 bijgedragen voor de uitvoering van een MIT-regeling.

Europese Commissie

2017	2016
€ 30	€ 0

De Europese Commissie heeft in 2017 het OP EFRO 2014-2020 budget verhoogd met € 0,7 miljoen. Hiervan is 4% ter dekking van de uitvoeringskosten.

Provincies

2017	2016
€ 6.162	€ 5.081

De bijdragen van de provincies zijn € 1,0 miljoen hoger dan de begrote bijdragen (na wijziging 2017) en € 1,1 miljoen hoger dan in 2016. De hogere realisatie is voornamelijk ontstaan doordat in 2017 de VIA 2018 is verleend, waarbij de provincies gezamenlijk € 0,75 miljoen bijdragen (onderdeel van bijdrage voor kennis en innovatieve regelingen). Vanaf 2016 dragen de provincies bij in de kosten van de SER Noord-Nederland. In totalen naar soort regeling en programma zijn de volgende bijdragen ontvangen.

Bijdragen provincies

bedragen in € 1.000

totaal jaarlijkse bijdrage	1.714
bijdrage voor toeristische regelingen	61
bijdrage voor energie(premie)regelingen	133
bijdrage voor Interimregeling Waardevermeerdering	420
bijdrage voor arbeidsmarkt (sectorplannen)	616
bijdrage voor kennis en innovatieve regelingen	1.706
bijdrage voor investeringsregelingen	62
bijdrage voor plattelandsontwikkeling	1.322
bijdrage voor uitvoering Mobiliteitsfonds	15
bijdrage voor SER Noord-Nederland	113
Totaal	€ 6.162

Gemeenten

2017	2016
€ 490	€ 476

Met de vier grote gemeenten (Groningen, Leeuwarden, Assen en Emmen) is een forfaitaire bijdrage in de uitvoeringskosten afgesproken met een jaarlijkse indexatie. Voor 2017 bedraagt deze bijdrage in totaal € 449.000. Daarnaast is er van een gemeente een bijdrage van afgerond € 1.000 ontvangen voor de uitvoering van specifieke dienstverlening. De gemeenten hebben in 2017 € 40.000 bijgedragen voor de SER Noord-Nederland.

Overige

2017	2016
€ 837	€ 300

De overige bijdragen bestaan uit de jaarlijkse bijdrage van de SER voor de SER Noord-Nederland voor een bedrag van € 147.000, een bijdrage voor de ontwikkeling en het beheer van de website Europa om de Hoek voor een bedrag van € 54.000, een bijdrage voor Europese samenwerking van € 131.000 en overige bijdragen van € 94.000.

Daarnaast hebben wij een bijdrage ontvangen van € 106.000 voor het uitvoeren van regelingen namens de Economic Board Groningen en een bijdrage van € 305.000

voor de uitvoering van de Waardevermeerderingsregeling namens het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Kosten**Uitvoeringskosten**

2017	2016
€ 9.193	€ 8.583

De kosten van het SNN en de SER Noord-Nederland worden als een geheel gepresenteerd. Op totaalniveau laten de kosten 2017 ten opzichte van de begroting een voordeel zien van ruim € 1,2 miljoen. De voornaamste verklaring is de salariskosten die € 875.000 lager zijn dan begroot. Met name het tegenvallende aantal aanvragen voor de nieuwe WVM-regeling ligt hieraan ten grondslag. Hierdoor zijn er gedurende 2017 minder fte's werkzaam geweest dan begroot. Voorts is er slechts beperkt gebruik gemaakt van het flexibel budget.

Ook de kosten van studie en opleiding zijn ten opzichte van de begroting lager. Deze kosten zijn gerelateerd aan het aantal fte's en de daarbij behorende salariskosten. Omdat het aantal fte's lager was dan begroot, is het verklaarbaar dat ook deze kosten lager zijn. Hetzelfde geldt voor de reis-, verblijf- en representatiekosten.

De kosten voor accountantscontroles projecten zijn € 42.000 lager dan begroot. De lagere kosten zijn het gevolg van de al langer waarneembare trend van het meer in eigen beheer uitvoeren van controles door eigen en ingehuurde medewerkers.

Ten opzichte van zowel 2016 als de begroting zijn er aanzienlijk meer kosten gemaakt voor de inhuur van externe deskundigheid. Er zijn twee belangrijke oorzaken van deze overschrijding van de begroting. De eerste oorzaak betreft de extra inhuur van externe deskundigheid ter ondersteuning bij de

beoordeling van subsidieaanvragen op het gebied van software. De tweede oorzaak zijn de niet begrote kosten ad € 59.000 voor de uitgevoerde accountantscontroles in het kader van de sectorplannen. Deze accountantskosten zijn integraal aan de opdrachtgever doorbelast.

De kosten voor communicatie en evenementen zijn € 29.000 lager dan begroot. Voor de uitvoering van het communicatieplan OP EFRO was een bedrag van € 100.000 begroot. De werkelijke kosten hiervan bedroegen € 40.000. Tegenover deze besparing staat een overschrijding van de begrote kosten voor het ERSA-congres. Doordat derden minder hebben bijgedragen, bedroegen de totale kosten voor het SNN € 25.000.

De gerealiseerde kosten voor Europese samenwerking zijn € 24.000 terwijl hiervoor geen kosten waren begroot. Voor deze kosten ontvangt het SNN echter een dekking vanuit een vijftal Interregprojecten.

De huisvestingskosten zijn ten opzichte van de begroting en ten opzichte van de gerealiseerde kosten in 2016 hoger. Een gedeelte van de gestegen kosten kan worden verklaard door incidentele kosten, die zijn gemaakt voor aanpassingen aan het pand. Daarnaast zijn de cateringkosten hoger dan begroot.

De laatste belangrijke afwijking ten opzichte van de begroting betreft de kosten van automatisering. De kosten zijn € 195.000 lager dan begroot. De lagere kosten worden veroorzaakt doordat een aantal investeringen op een later moment plaatsvindt dan verwacht. De lagere kosten in 2017 zullen daarom leiden tot hogere kosten in 2018.

In hoofdstuk 6 zijn de kosten nader gespecificeerd en toegelicht. Voor de belangrijkste kostenposten worden daar ook materiële verschillen tussen werkelijke cijfers, begroting na wijziging 2017 en cijfers van 2016 nader uiteengezet.

In bijlage 1 is een specificatie van de kosten van SER Noord-Nederland opgenomen om richting de SER Nederland verantwoording af te leggen.

De verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in bijlage 4 opgenomen.

Overige kosten

2017	2016
€ 13	€ 161

Het betreft twee alsnog ontvangen vorderingen van de reeds afgerekende IPR 2008 en 2009.

Rente

	2017	2016
	€ 478	€ 557

Per regeling en programma heeft de provincie Groningen een aparte rekening-courant. Van het saldo van ontvangsten en uitgaven wordt de rentestand bijgehouden. Vanwege de lage rentestand blijven de rentebaten iets achter bij de begroting. De rentelasten en baten komen ten gunste of ten laste van iedere specifieke regeling of programma.

Rentebaten en -lasten

bedragen in € 1.000

	2017	2016
baten	527	565
lasten	- 49	- 8
Saldo	€ 478	€ 557

De rentebaten zijn in 2017 € 79.000 lager dan in 2016. Dit komt met name door lagere rekening-courantsaldi bij Koers Noord en OP EFRO 2007-2013 als gevolg van de eindafrekening van dit programma met de financiers met uitzondering van Transitie 2007-2010.

Mutatie vooruitontvangen uitvoeringskosten

	2017	2016
	€ 264	€ 2.246

Het saldo van de vooruitontvangen uitvoeringskosten bestaat uit de werkelijke uitvoeringskosten ad € 9,2 miljoen verminderd met de ontvangen bijdragen ad € 9,0 miljoen. Het saldo van € 264.000 is onttrokken aan de vooruitontvangen uitvoeringskosten.

Mutaties reserves

	2017	2016
	€ 491	€ 557

Het positieve saldo van de rentebaten en -lasten en overige kosten van in totaal € 491.000 is aan de reserves toegevoegd.

Resultaatbestemming, onttrekking reserve

	2017	2016
	€ 0	€ 161

In 2017 zijn er geen bedragen onttrokken aan de reserves.

2.2 OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Voorstel bestemming van het gerealiseerd resultaat (voor bestemming)

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen dient het resultaat van de jaarrekening aan de algemene reserve te worden toegevoegd (positief resultaat) of onttrokken (negatief resultaat). Mocht het resultaat niet aan de algemene reserve zijn toegevoegd, dan legt het Dagelijks Bestuur dit punt expliciet voor aan het Algemeen Bestuur via een voorstel tot resultaatbestemming. Hiervan is in het verslagjaar geen sprake.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen in hoofdstuk 2.3.

3 OPERATIONEEL PROGRAMMA EFRO NOORD-NEDERLAND 2014-2020

3.0	Overzicht van baten en lasten 2017 totaal	40
3.0.1	Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017 geconsolideerd	42
3.1	OP EFRO 2014-2020	44
3.2	Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020	46
3.3	MKB-Innovatiestimulering Topsectoren Research en Development samenwerkingsprojecten	48
3.4	Balans per 31 december 2017	50
3.4.1	Toelichting op de balans 2017	52

3.O OPERATIONEEL PROGRAMMA EFRO NOORD-NEDERLAND 2014-2020 PROGRAMMA'S

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	25.757		-25.757
vrijval op toekenningen	-259		259
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		25.498	25.498
Subtotaal projecten	25.498	25.498	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		93	93
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	93	93
Totaal saldo van baten en lasten	25.498	25.591	93
Mutaties reserves	93		-93
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	25.591	25.591	0
Resultaatbestemming, toevoeging reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	25.591	25.591	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
26.000		-26.000	9.913		-9.913
-25		25			
	25.975	25.975		9.913	9.913
25.975	25.975	0	9.913	9.913	0
	100	100		51	51
0	100	100	0	51	51
25.975	26.075	100	9.913	9.964	51
100		-100	51		-51
26.075	26.075	0	9.964	9.964	0
26.075	26.075	0	9.964	9.964	0

3.O.1 OPERATIONEEL PROGRAMMA EFRO NOORD-NEDERLAND 2014-2020 PROGRAMMA'S

toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017

Projecten

Toekenningen aan projecten

2017	2016
€ 25.757	€ 9.913

In 2017 is voor het eerst vanuit zowel de Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020 als de MIT R&D samenwerkingsprojecten subsidie aan projecten toegekend. Hierbij moet worden opgemerkt dat er in het laatste geval sprake is van correcties op 2016. Deze subsidies waren in 2016 onterecht verleend vanuit het OP EFRO 2014-2020.

Vanuit het OP EFRO 2014-2020 is het hoogste bedrag aan subsidie aan projecten toegekend. Van twee projecten met financiering vanuit het OP EFRO 2014-2020 zijn de verleningsbeschikkingen in het verkeerde jaar geboekt. Door een te late publicatie zijn de verleningen in 2017 verwerkt in plaats van in 2016. Het betreft een verleend bedrag van € 914.000.

De volgende bedragen zijn vanuit de verschillende financiers aan projecten toegekend:

Financiers

bedragen in € 1.000

OP EFRO 2014-2020	23.991
Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020	1.454
MIT R&D samenwerkingsprojecten	312
Totaal	€ 25.757

De aanzienlijke stijging van het bedrag aan toekenningen ten opzichte van 2016 wordt grotendeels verklaard door het feit dat er in 2017 veel meer middelen vanuit OP EFRO 2014-2020 zijn toegekend.

Vrijval op toekenningen

2017	2016
€ 259	€ 0

Bij twee vanuit het OP EFRO 2014-2020 gefinancierde projecten is de subsidie niet op het maximaal verleende bedrag vastgesteld. Hierdoor ontstaat een vrijval van € 259.000. Bij de Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020 en de MIT R&D samenwerkingsprojecten is in 2017 geen vrijval gerealiseerd.

Mutaties vooruitontvangen bedragen

2017	2016
€ 25.498	€ 9.913

De toekenningen aan projecten wordt vermindert met vrijval op toekenningen. Dit saldo is onttrokken aan de mutaties vooruitontvangen bedragen.

Algemeen

Rente

2017	2016
€ 93	€ 51

De rentebaten over de drie rekening-courant-saldi bedragen tezamen € 93.000.

Mutaties reserves

2017	2016
€ 93	€ 51

De ontvangen rente wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

3.1 OP EFRO 2014-2020

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	23.991		-23.991
vrijval op toekenningen	-259		259
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		23.732	23.732
Subtotaal projecten	23.732	23.732	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		29	29
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	29	29
Totaal saldo van baten en lasten	23.732	23.761	29
Mutaties reserves	29		-29
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	23.761	23.761	0
Resultaatbestemming, toevoeging reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	23.761	23.761	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
21.000		-21.000	9.913		-9.913
-25		25			
	20.975	20.975		9.913	9.913
20.975	20.975	0	9.913	9.913	0
	50	50		25	25
0	50	50	0	25	25
20.975	21.025	50	9.913	9.938	25
50		-50	25		-25
21.025	21.025	0	9.938	9.938	0
21.025	21.025	0	9.938	9.938	0

3.2 RIJKSCOFINANCIERING IN OP EFRO 2014-2020

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	1.454		-1.454
vrijval op toekenningen			
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		1.454	1.454
Subtotaal projecten	1.454	1.454	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		64	64
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	64	64
Totaal saldo van batens en lasten	1.454	1.518	64
Mutaties reserves	64		-64
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	1.518	1.518	0
Resultaatbestemming, toevoeging reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	1.518	1.518	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
5.000		-5.000			
	5.000	5.000			
5.000	5.000	0	0	0	0
	50	50		26	26
0	50	50	0	26	26
5.000	5.050	50	0	26	26
50		-50	26		-26
5.050	5.050	0	26	26	0
5.050	5.050	0	26	26	0

3.3 MIT R&D SAMENWERKINGSPROJECTEN

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	312		-312
vrijval op toekenningen			
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		312	312
Subtotaal projecten	312	312	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente			
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	312	312	0
Mutaties reserves			
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	312	312	0
Resultaatbestemming, toevoeging reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	312	312	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0

3.4 OPERATIONEEL PROGRAMMA EFRO NOORD-NEDERLAND 2014-2020 PROGRAMMA'S

bedragen in € 1.000		3.1 OP EFRO 2014 - 2020
Activa		
vaste activa		
immateriële activa		
materiële activa		
totaal vaste activa		0
vlottende activa		
vorderingen		89.619
rekening-courantverhouding met provincie Groningen		6.266
liquide middelen		
totaal vlottende activa		95.885
Totaal activa		95.885
Passiva		
vaste passiva		
eigen vermogen		
algemene reserves		64
gerealiseerd resultaat (voor bestemming)		
totaal eigen vermogen		64
langlopende schulden		
voortuitontvangen bedragen		
toekenningen		59.416
totaal voortuitontvangen bedragen		59.416
voortuitontvangen uitvoeringskosten		
totaal langlopende schulden		59.416
totaal vaste passiva		59.480
vlottende passiva		
openstaande toekenningen		36.405
overige schulden		
rekening-courant		
totaal vlottende passiva		36.405
Totaal passiva		95.885

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

3.2 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020	3.3 MIT R&D samen- werkingsprojecten	totaal 31-12-2017
0	0	0
9.806	266	99.691
8.124		14.390
17.930	266	114.081
17.930	266	114.081
100		164
100	0	164
16.376		75.792
16.376		75.792
16.376	0	75.792
16.476	0	75.956
1.454	266	38.125
1.454	266	38.125
17.930	266	114.081

3.4.1 OPERATIONEEL PROGRAMMA EFRO NOORD-NEDERLAND 2014-2020 PROGRAMMA'S

bedragen in € 1.000	3.1 OP EFRO 2014-2020	3.2 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020
Activa		
Vorderingen Rijk en Europa		
OP EFRO 2014-2020	89.619	
Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020		9.806
saldo 31 december	89.619	9.806
Terug te ontvangen subsidies		
saldo 1 januari		
voorziening		
afgeboekte oninbare vordering		
ontstane vorderingen		
ontvangen		
mutatie voorziening		
saldo 31 december		
voorziening		
saldo	0	0
Saldo vorderingen 31 december	89.619	9.806
Rekening-courant provincie Groningen		
saldo 1 januari	4.194	4.493
saldo mutaties	2.072	3.631
overboeking		
saldo 31 december	6.266	8.124

toelichting op de balans per 31 december 2017

3.3 MIT R&D samen- werkingsprojecten	totaal 31-12-2017	totaal 31-12-2016
_____	_____	_____
	89.619	94.729
266	10.072	13.373
266	99.691	108.102
_____	_____	_____
0	0	0
_____	_____	_____
266	99.691	108.102
	8.687	4.564
	5.703	4.123
0	14.390	8.687
_____	_____	_____

3.4.1 OPERATIONEEL PROGRAMMA EFRO NOORD-NEDERLAND 2014-2020 PROGRAMMA'S

bedragen in € 1.000	3.1 OP EFRO 2014-2020	3.2 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020
Passiva		
Algemene reserve		
saldo 1 januari	35	36
bij: rente baten/lasten	29	64
af: projecten		
bij: overboeking		
saldo 31 december	64	100
Vooruitontvangen bedragen		
toekenningen		
saldo 1 januari beschikbare middelen	82.437	17.830
saldo 1 januari vrijgevallen toezeggingen		
saldo 1 januari	82.437	17.830
mutaties 2017:		
aangewend voor uitvoeringskosten		
beschikbaar gestelde middelen Rijk en Europa	711	
overheveling van middelen		
teruggevorderde bedragen		
aangegane verplichtingen	-23.991	-1.454
beschikbaar voor uitvoeringskosten		
vrijgevallen toezeggingen	259	
saldo 31 december	59.416	16.376
specificatie:		
beschikbare middelen	59.157	16.376
vrijgevallen toezeggingen	259	
saldo toekenningen	59.416	16.376
Openstaande toekenningen		
saldo 1 januari projecten	16.451	
bij: verplichtingen projecten	23.991	1.454
af: betalingen projecten	-3.778	
af: vrijval projecten	-259	
saldo 31 december	36.405	1.454

toelichting op de balans per 31 december 2017

3.3 MIT R&D samen- werkingsprojecten	totaal 31-12-2017	totaal 31-12-2016
	71	20
	93	51
0	164	71
	100.267	110.180
0	100.267	110.180
312	1.023	
-312	-25.757	-9.913
	259	
0	75.792	100.267
	75.533	100.267
	259	
0	75.792	100.267
	16.451	7.051
312	25.757	9.913
-46	-3.824	-513
	-259	
266	38.125	16.451

4 REGELINGEN 2014-2020

4.0	Overzicht van baten en lasten 2017 totaal	58
4.0.1	Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017 geconsolideerd	60
4.1	MKB-Innovatiestimulering Topsectoren	62
4.2	Versneller Innovatieve Ambities	64
4.3	Kennisontwikkeling en innovatieregeling	66
4.4	Balans per 31 december 2017	68
4.4.1	Toelichting op de balans 2017	70

4.O REGELINGEN 2014-2020

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	15.870		-15.870
vrijval op toekenningen	-1.499		1.499
Teruggevorderde bedragen		8	8
Mutaties vooruitontvangen bedragen		14.363	14.363
Subtotaal projecten	14.371	14.371	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		64	64
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	64	64
Totaal saldo van batens en lasten	14.371	14.435	64
Mutaties reserves	64		-64
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	14.435	14.435	0
Resultaatbestemming, toevoeging reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	14.435	14.435	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
15.300		-15.300	8.153		-8.153
-1000		1.000	-267		267
	14.300	14.300		12	12
				7.874	7.874
14.300	14.300	0	7.886	7.886	0
	77	77		26	26
0	77	77	0	26	26
14.300	14.377	77	7.886	7.912	26
77		-77	26		-26
14.377	14.377	0	7.912	7.912	0
14.377	14.377	0	7.912	7.912	0

4.0.1 REGELINGEN 2014-2020

Projecten

Toekenningen aan projecten

	2017	2016
	€ 15.870	€ 8.153

In 2017 konden aanvragen worden ingediend voor de MIT-, VIA- en KEI-regelingen. Vanuit deze regelingen zijn respectievelijk 170, 191 en 48 positieve besluiten tot subsidieverlening genomen.

Van twee projecten in het kader van de MIT-regeling en van twee projecten in het kader van de VIA-regeling zijn de verleningsbeslissingen in het verkeerde jaar geboekt.

Door een technische storing zijn deze verleningen in 2017 verwerkt in plaats van in 2016. In totaal betreft dit een verleend bedrag van € 239.500.

De volgende bedragen zijn aan projecten gecommiteerd:
(bovenste tabel)

Vrijval op toekenningen

	2017	2016
	€ 1.499	€ 267

De vrijval is als volgt samengesteld:
(middelste tabel)

Het aantal projecten onder de MIT-, VIA- en KEI-regelingen waarvoor vrijval is opgetreden bedraagt respectievelijk 42, 28 en 2. In het grootste gedeelte van de gevallen gaat het om subsidies die niet op het maximaal verleende bedrag zijn vastgesteld. Daarnaast is een aantal beschikkingen ingetrokken.

Terugggevorderde bedragen

	2017	2016
	€ 8	€ 12

Ultimo 2017 is voor een bedrag van € 8.000 geen voorziening wegens oninbaar noodzakelijk geacht. Dit bedrag wordt aan de vooruitontvangen bedragen toegevoegd.

Mutaties vooruitontvangen bedragen

	2017	2016
	€ 14.363	€ 7.874

De toekenningen aan projecten worden in mindering gebracht op de mutaties vooruitontvangen bedragen. De som van de vrijval op toekenningen en de terugggevorderde bedragen wordt hieraan toegevoegd. Per saldo leidt dit tot een onttrekking aan de mutaties vooruitontvangen bedragen.

De onttrekking bestaat uit:
(onderste tabel)

Verdeling toekenningen aan projecten

bedragen in € 1.000

MIT	4.012
VIA	9.553
KEI	2.305
Totaal	€ 15.870

Vrijval op toekenningen

bedragen in € 1.000

MIT	566
VIA	891
KEI	42
Totaal	€ 1.499

Mutaties vooruitontvangen bedragen

bedragen in € 1.000

af: toekenningen aan projecten	- 15.870
bij: vrijval op toekenningen	1.499
bij: terugggevorderde bedragen	8
Per saldo onttrokken	€ - 14.363

toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017

Algemeen

Rente

2017	2016
€ 64	€ 26

In 2017 bedragen de rentebaten over de drie rekening-courant saldi € 64.000.

Mutaties reserves

2017	2016
€ 64	€ 26

De ontvangen rente wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

4.1 MKB-INNOVATIESTIMULERING TOPSECTOREN

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	4.012		-4.012
vrijval op toekenningen	-566		566
Teruggevorderde bedragen		5	5
Mutaties vooruitontvangen bedragen		3.441	3.441
Subtotaal projecten	3.446	3.446	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		12	12
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	12	12
Totaal saldo van batens en lasten	3.446	3.458	12
Mutaties reserves	12		-12
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	3.458	3.458	0
Resultaatbestemming, toevoeging reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	3.458	3.458	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
5.300		-5.300	3.854		-3.854
-200		200	-227		227
	5.100	5.100		12	12
				3.615	3.615
5.100	5.100	0	3.627	3.627	0
	34	34		8	8
0	34	34	0	8	8
5.100	5.134	34	3.627	3.635	8
34		-34	8		-8
5.134	5.134	0	3.635	3.635	0
5.134	5.134	0	3.635	3.635	0

4.2 VERSNELLER INNOVATIEVE AMBITIES

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	9.553		-9.553
vrijval op toekenningen	-891		891
Teruggevorderde bedragen		3	3
Mutaties vooruitontvangen bedragen		8.659	8.659
Subtotaal projecten	8.662	8.662	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		41	41
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	41	41
Totaal saldo van baten en lasten	8.662	8.703	41
Mutaties reserves	41		-41
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	8.703	8.703	0
Resultaatbestemming, toevoeging reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	8.703	8.703	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
9.000		-9.000	4.280		-4.280
-800		800	-40		40
	8.200	8.200		4.240	4.240
8.200	8.200	0	4.240	4.240	0
	39	39		18	18
0	39	39	0	18	18
8.200	8.239	39	4.240	4.258	18
39		-39	18		-18
8.239	8.239	0	4.258	4.258	0
8.239	8.239	0	4.258	4.258	0

4.3 KENNISONTWIKKELING EN INNOVATIEREGELING

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	2.305		-2.305
vrijval op toekenningen	-42		42
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		2.263	2.263
Subtotaal projecten	2.263	2.263	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		11	11
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	11	11
Totaal saldo van baten en lasten	2.263	2.274	11
Mutaties reserves	11		-11
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	2.274	2.274	0
Resultaatbestemming, toevoeging reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	2.274	2.274	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1.000		-1.000	19		-19
	1.000	1.000		19	19
1.000	1.000	0	19	19	0
	4	4			
0	4	4	0	0	0
1.000	1.004	4	19	19	0
4		-4			
1.004	1.004	0	19	19	0
1.004	1.004	0	19	19	0

4.4 REGELINGEN 2014-2020

bedragen in € 1.000	4.1 MIT 2015
Activa	
vaste activa	
immateriële activa	
materiële activa	
totaal vaste activa	0
vlottende activa	
vorderingen	1.585
rekening-courantverhouding met provincie Groningen	-1.001
liquide middelen	
totaal vlottende activa	584
Totaal activa	584
Passiva	
vaste passiva	
eigen vermogen	
algemene reserves	23
gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	
totaal eigen vermogen	23
langlopende schulden	
vooruitontvangen bedragen	
toekenningen	-464
totaal vooruitontvangen bedragen	-464
vooruitontvangen uitvoeringskosten	
totaal langlopende schulden	-464
totaal vaste passiva	-441
vlottende passiva	
openstaande toekenningen	1.025
overige schulden	
rekening-courant	
totaal vlottende passiva	1.025
Totaal passiva	584

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

4.2 VIA	4.3 KEI	totaal 31-12-2017
0	0	0
16.995	4.109	22.689
9.353	1.363	9.715
26.348	5.472	32.404
26.348	5.472	32.404
60	11	94
60	11	94
15.099	3.238	17.873
15.099	3.238	17.873
15.099	3.238	17.873
15.159	3.249	17.967
11.189	2.223	14.437
11.189	2.223	14.437
26.348	5.472	32.404

4.4.1 REGELINGEN 2014-2020

bedragen in € 1.000	4.1 MIT 2015	4.2 VIA
Activa		
Vorderingen Rijk, Europa en provincies		
OP EFRO 2014-2020		13.624
ministerie van Economische Zaken en Klimaat	1.580	
Provincie Groningen		2.018
Provincie Drenthe		
Provincie Fryslân		1.350
saldo 31 december	1.580	16.992
Terug te ontvangen subsidies		
saldo 1 januari	32	
voorziening	-20	
afgeboekte oninbare vordering	-32	-75
ontstane vorderingen	227	189
ontvangen	-137	-1
mutatie voorziening	65	110
saldo 31 december	90	113
voorziening	-85	-110
saldo	5	3
Saldo vorderingen 31 december	1.585	16.995
Rekening-courant provincie Groningen		
saldo 1 januari	3.024	3.841
saldo mutaties	-4.025	5.512
overboeking		
saldo 31 december	-1.001	9.353

toelichting op de balans per 31 december 2017

4.3 KEI	totaal 31-12-2017	totaal 31-12-2016
3.680	17.304	6.440
	1.580	1.325
429	2.447	982
		613
	1.350	613
4.109	22.681	9.973
	32	
	-20	
	-107	
	416	70
	-138	-38
	175	20
	203	32
	-195	-20
0	8	12
4.109	22.689	9.985
	6.865	3.893
1.363	2.850	2.972
1.363	9.715	6.865

4.4.1 REGELINGEN 2014-2020

bedragen in € 1.000	4.1 MIT 2015	4.2 VIA
Passiva		
Algemene reserve		
saldo 1 januari	11	19
bij: rente baten/lasten	12	41
af: projecten		
bij: overboeking		
saldo 31 december	23	60
Vooruitontvangen bedragen		
toekenningen		
saldo 1 januari beschikbare middelen	1.161	2.748
saldo 1 januari vrijgevallen toezeggingen	227	40
saldo 1 januari mutaties 2017	1.388	2.788
aangewend voor uitvoeringskosten		
beschikbaar gestelde middelen	1.589	20.966
overheveling van middelen		4
teruggevorderde bedragen	5	3
aangegane verplichtingen	-4.012	-9.553
beschikbaar voor uitvoeringskosten		
vrijgevallen toezeggingen	566	891
saldo 31 december	-464	15.099
specificatie		
beschikbare middelen	-1.257	14.168
vrijgevallen toezeggingen	793	931
saldo toekenningen	-464	15.099
Openstaande toekenningen		
saldo 1 januari projecten	2.962	4.162
bij: verplichtingen projecten	4.012	9.553
af: betalingen projecten	-5.383	-1.635
af: vrijval projecten	-566	-891
saldo 31 december	1.025	11.189

toelichting op de balans per 31 december 2017

4.3 KEI	totaal 31-12-2017	totaal 31-12-2016
	30	4
11	64	26
11	94	30
5.501	9.410	5.121
	267	
5.501	9.677	5.121
	22.555	12.430
	4	
	8	12
-2.305	-15.870	-8.153
42	1.499	267
3.238	17.873	9.677
3.196	16.107	9.410
42	1.766	267
3.238	17.873	9.677
19	7.143	1.896
2.305	15.870	8.153
-59	-7.077	-2.639
-42	-1.499	-267
2.223	14.437	7.143

5 RUIMTELIJK ECONOMISCH PROGRAMMA SNN

5.0	Overzicht van baten en lasten 2017	76
5.0.1	Toelichting overzicht van baten en lasten 2017	78
5.1	Balans per 31 december 2017	79
5.1.1	Toelichting op de balans 2017	80

5.0 RUIMTELIJK ECONOMISCH PROGRAMMA SNN

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten	8.700		-8.700
vrijval op toekenningen			
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		8.700	8.700
Subtotaal projecten	8.700	8.700	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		169	169
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	169	169
Totaal saldo van baten en lasten	8.700	8.869	169
Mutaties reserves	169		-169
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	8.869	8.869	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	8.869	8.869	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
9.000		-9.000	19.436		-19.436
	9.000	9.000		19.436	19.436
9.000	9.000	0	19.436	19.436	0
	130	130		108	108
0	130	130	0	108	108
9.000	9.130	130	19.436	19.544	108
130		-130	108		-108
9.130	9.130	0	19.544	19.544	0
9.130	9.130	0	19.544	19.544	0

5.O.1 RUIMTELIJK ECONOMISCH PROGRAMMA SNN toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017

Projecten

Toekenningen aan projecten

2017	2016
€ 8.700	€ 19.436

In 2017 is aan drie projecten in totaal € 8,7 miljoen aan subsidie toegekend. Hierbij betreft het bij twee projecten een nieuwe subsidietoekenning en bij een project een ophoging van de toekenning.

Mutaties vooruitontvangen bedragen

2017	2016
€ 8.700	€ 19.436

De toekenningen aan projecten is in mindering gebracht op de vooruitontvangen bedragen.

Algemeen

Rente

2017	2016
€ 169	€ 108

De rentebate over het positieve rekening-courantsaldo bedraagt € 169.000.

Mutaties reserves

2017	2016
€ 169	€ 108

De ontvangen rente wordt aan de algemene reserve toegevoegd.

5.1 RUIMTELIJK ECONOMISCH PROGRAMMA SNN BALANS PER 31 DECEMBER 2017

bedragen in € 1.000

Activa

vaste activa

immateriële activa

materiële activa

totaal vaste activa**0**

vlottende activa

vorderingen

42.901

rekening-courantverhouding met provincie Groningen

22.765

liquide middelen

totaal vlottende activa**65.666**

Totaal activa

65.666

Passiva

vaste passiva

eigen vermogen

algemene reserves

692

gerealiseerd resultaat (voor bestemming)

totaal eigen vermogen**692**

langlopende schulden

vooruitontvangen bedragen

toekenningen

13.234

totaal vooruitontvangen bedragen

13.234

vooruitontvangen uitvoeringskosten

totaal langlopende schulden**13.234****totaal vaste passiva****13.926**

vlottende passiva

openstaande toekenningen

51.740

overige schulden

rekening-courant

totaal vlottende passiva**51.740**

Totaal passiva

65.666

5.1.1 RUIMTELIJK ECONOMISCH PROGRAMMA SNN

bedragen in € 1.000	31-12-2017	31-12-2016
Activa		
Vorderingen Rijk en Europa		
ministerie van Economische Zaken en Klimaat	42.901	61.759
ministerie van Infrastructuur en Milieu		
saldo 31 december	42.901	61.759
Terug te ontvangen subsidies		
saldo 1 januari		
voorziening		
afgeboekte oninbare vordering		
ontstane vorderingen		
ontvangen		
mutatie voorziening		
saldo 31 december	0	0
voorziening		
saldo	0	0
Saldo vorderingen 31 december	42.901	61.759
Rekening-courant provincie Groningen		
saldo 1 januari	11.609	19.474
saldo mutaties	11.156	-7.865
overboeking		
saldo 31 december	22.765	11.609

toelichting op de balans per 31 december 2017

bedragen in € 1.000	31-12-2017	31-12-2016
Passiva		
Algemene reserve		
saldo 1 januari	523	415
bij: rente baten/lasten	169	108
af: projecten		
bij: overboeking		
saldo 31 december	692	523
Vooruitontvangen bedragen		
toekenningen		
saldo 1 januari beschikbare middelen	21.934	39.370
saldo 1 januari vrijgevallen toezeggingen		
saldo 1 januari	21.934	39.370
mutaties 2017:		
aangewend voor uitvoeringskosten		
beschikbaar gestelde middelen Rijk en Europa		2.000
overheveling van middelen		
teruggevorderde bedragen		
aangegane verplichtingen	-8.700	-19.436
beschikbaar voor uitvoeringskosten		
vrijgevallen toezeggingen		
saldo 31 december	13.234	21.934
specificatie		
beschikbare middelen	13.234	21.934
vrijgevallen toezeggingen		
saldo toekenningen	13.234	21.934
Openstaande toekenningen		
saldo 1 januari projecten	50.911	51.444
bij: verplichtingen projecten	8.700	19.436
af: betalingen projecten	-7.871	-19.969
af: vrijval projecten		
saldo 31 december	51.740	50.911

6 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 PROGRAMMA'S

6.0	Overzicht van baten en lasten 2017 totaal	84
6.0.1	Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017 geconsolideerd	86
6.1	EZ Koers Noord 2007-2010 PiD	88
6.2	Transitie 2007-2010	90
6.3	OP EFRO 2007-2013	92
6.4	Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007-2013	94
6.5	Balans per 31 december 2017	96
6.5.1	Toelichting op de balans 2017	98

6.0 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 TOTAAL

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen	-553		553
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		-553	-553
Subtotaal projecten	-553	-553	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten		13	13
Rente	48	180	132
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	48	193	145
Totaal saldo van baten en lasten	-505	-360	145
Mutaties reserves	193	48	-145
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	-312	-312	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	-312	-312	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
-1.400		1.400	-34.876		34.876
	-1.400	-1.400		245	245
				-35.121	-35.121
-1.400	-1.400	0	-34.876	-34.876	0
10	213	203	161	353	-161
10	213	203	161	353	192
-1.390	-1.187	203	-34.715	-34.523	192
213	10	-203	353		-353
-1.177	-1.177	0	-34.362	-34.523	-161
				161	161
-1.177	-1.177	0	-34.362	-34.362	0

6.O.1 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 TOTAAL

toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017

Projecten

Vrijval op toekenningen

2017	2016
€ 553	€ 34.876

De vrijval in 2017 is veel lager dan in 2016, omdat in 2016 veel meer projecten zijn afgerekend in verband met de eindafrekening van het OP EFRO 2007-2013, die in maart 2017 bij de Europese Commissie in Brussel ingediend is. Enkele bezwaren tegen de eindafrekeningen van projecten hebben geleid tot extra subsidiebetalingen en correcties op de geboekte vrijval.

De vrijval is als volgt over de vier geldstromen verdeeld:

Verdeling vrijval

bedragen in € 1.000

EZ Koers Noord 2007–2010 PiD	- 35
Transitie 2007-2010	969
OP EFRO 2007-2013	- 182
Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007-2013	- 199
Totaal	€ 553

Algemeen

Overige kosten

2017	2016
€ 13	€ 161

Onder de overige kosten zijn baten ten bedrage van € 13.000 opgenomen. Dit betreft twee alsnog ontvangen vorderingen van de reeds afgerekende IPR 2008 en 2009.

Rente

2017	2016
€ 132	€ 353

Het positieve saldo van de rentebaten en -lasten over de vier rekening-courantsaldi bedraagt in totaal € 132.000.

Mutaties reserves

2017	2016
€ 145	€ 353

De som van de ontvangen rente en de ontvangsten inzake twee vorderingen wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Mutaties vooruitontvangen bedragen

2017	2016
€ 553	€ 35.121

De vrijval op toekenningen wordt toegevoegd aan de mutaties vooruitontvangen bedragen.

6.1 EZ KOERS NOORD 2007-2010 PID

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen	35		- 35
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		35	35
Subtotaal projecten	35	35	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		18	18
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	18	18
Totaal saldo van batens en lasten	35	53	18
Mutaties reserves	18		-18
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	53	53	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	53	53	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
			-5.479		5.479
				127	127
				-5.606	-5.606
0	0	0	-5.479	-5.479	0
	10	10		33	33
0	10	10	0	33	33
0	10	10	-5.479	-5.446	33
10		-10	33		-33
10	10	0	-5.446	-5.446	0
10	10	0	-5.446	-5.446	0

6.2 TRANSITIE 2007-2010

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen	-969		969
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		-969	-969
Subtotaal projecten	-969	-969	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten		13	13
Rente		162	162
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	175	175
Totaal saldo van baten en lasten	-969	-794	175
Mutaties reserves	175		-175
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	-794	-794	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	-794	-794	0

6.3 OP EFRO 2007 - 2013

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen	182		- 182
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		182	182
Subtotaal projecten	182	182	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente	46		-46
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	46	0	-46
Totaal saldo van baten en lasten	228	182	-46
Mutaties reserves		46	46
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	228	228	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	228	228	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
			-17.232		17.232
				118	118
				-17.350	-17.350
0	0	0	-17.232	-17.232	0
10		-10		74	74
10	0	-10	0	74	74
10	0	-10	-17.232	-17.158	74
	10	10	74		-74
10	10	0	-17.158	-17.158	0
10	10	0	-17.158	-17.158	0

6.4 RIJKSCOFINANCIERING IN OP EFRO 2007-2013

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen	199		-199
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		199	199
Subtotaal projecten	199	199	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente	2		-2
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	2	0	-2
Totaal saldo van baten en lasten	201	199	-2
Mutaties reserves		2	2
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	201	201	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	201	201	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
			-10.513		10.513
				-10.513	-10.513
0	0	0	-10.513	-10.513	0
	3	3		92	92
0	3	3	0	92	92
0	3	3	-10.513	-10.421	92
3		-3	92		-92
3	3	0	-10.421	-10.421	0
3	3	0	-10.421	-10.421	0

6.5 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 TOTAAL

bedragen in € 1.000		6.1
		EZ Koers Noord 2007-2010 PiD
Activa		
Vaste activa		
immateriële activa		
materiële activa		
totaal vaste activa		0
Vlottende activa		
vorderingen		3.450
rekening-courantverhouding met provincie Groningen		2.215
liquide middelen		
totaal vlottende activa		5.665
Totaal activa		5.665
Passiva		
Vaste passiva		
eigen vermogen		
algemene reserves		2.009
gerealiseerd resultaat (voor bestemming)		
totaal eigen vermogen		2.009
langlopende schulden		
vooruitontvangen bedragen		
toekenningen		3.656
totaal vooruitontvangen bedragen		3.656
vooruitontvangen uitvoeringskosten		
totaal langlopende schulden		3.656
Totaal vaste passiva		5.665
Vlottende passiva		
openstaande toekenningen		
overige schulden		
rekening-courant		
totaal vlottende passiva		0
Totaal passiva		5.665

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

6.2 Transitie 2007 - 2010	6.3 OP EFRO 2007 - 2013	6.4 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007-2013	Totaal 31-12-2017
0	0	0	0
	8.470	2.181	14.101
19.239	-5.820	1.437	17.071
19.239	2.650	3.618	31.172
19.239	2.650	3.618	31.172
3.678	1.088	1.419	8.194
3.678	1.088	1.419	8.194
-721	1.562	2.199	6.696
-721	1.562	2.199	6.696
-721	1.562	2.199	6.696
2.957	2.650	3.618	14.890
16.282			16.282
16.282	0	0	16.282
19.239	2.650	3.618	31.172

6.5.1 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 TOTAAL

bedragen in € 1.000	6.1 EZ Koers Noord 2007-2010 PiD	6.2 Transitie 2007-2010
Activa		
Vorderingen Rijk en Europa		
EZ Koers Noord 2007 - 2010 PiD	3.450	
Transitie 2007-2010		
OP EFRO 2007-2013		
Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007-2013		
saldo 31 december	3.450	0
Terug te ontvangen subsidies		
saldo 1 januari	963	
voorziening	-836	
afgeboekte oninbare vordering		
ontstane vorderingen		9
ontvangen	-127	-9
mutatie voorziening		
saldo 31 december	836	0
voorziening	-836	
saldo	0	0
Saldo vorderingen 31 december	3.450	0
Rekening-courant provincie Groningen		
saldo 1 januari	2.256	22.386
saldo mutaties	-41	-3.147
overboeking		
saldo 31 december	2.215	19.239

toelichting op de balans per 31 december 2017

6.3 OP EFRO 2007-2013	6.4 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007-2013	Totaal 31-12-2017	Totaal 31-12-2016
		3.450	3.450
8.470		8.470	8.470
	2.181	2.181	4.002
8.470	2.181	14.101	15.922
2.096		3.059	2.543
-1.978		-2.814	-2.543
		9	820
-118		-254	-304
			-271
1.978	0	2.814	3.059
-1.978		-2.814	-2.814
0	0	0	245
8.470	2.181	14.101	16.167
-5.659	-131	18.852	88.185
-161	1.568	-1.781	-69.333
-5.820	1.437	17.071	18.852

6.5.1 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL TOTAAL

bedragen in € 1.000	6.1 EZ Koers Noord 2007-2010 PiD	6.2 Transitie 2007-2010
Passiva		
Algemene reserve		
saldo 1 januari	1.991	3.503
bij: rente baten/lasten	18	162
af: projecten		
bij: toevoeging		13
saldo 31 december	2.009	3.678
Vooruitontvangen bedragen		
toekenningen		
saldo 1 januari beschikbare middelen	-3.791	-6.774
saldo 1 januari vrijgevallen toezeggingen	7.633	5.084
saldo 1 januari	3.842	-1.690
mutaties 2017		
aangewend voor uitvoeringskosten		
beschikbaar gestelde middelen Rijk en Europa	-151	
overheveling van middelen		
terugggevorderde bedragen		
aangegane verplichtingen		
beschikbaar voor uitvoeringskosten		
vrijgevallen toezeggingen	-35	969
saldo 31 december	3.656	-721
specificatie:		
beschikbare middelen	-3.942	-6.774
vrijgevallen toezeggingen	7.598	6.053
saldo toekenningen	3.656	-721
Openstaande toekenningen		
saldo 1 januari projecten		20.573
bij: verplichtingen projecten		
af: betalingen projecten	-35	-3.322
af: vrijval projecten	35	-969
saldo 31 december	0	16.282

toelichting op de balans per 31 december 2017

6.3 OP EFRO 2007-2013	6.4 Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007-2013	Totaal 31-12-2017	Totaal 31-12-2016
1.134	1.421	8.049	7.857
-46	-2	132	353
1.088	1.419	8.194	8.049
-32.825	-15.145	-58.535	-56.806
34.620	17.595	64.932	30.056
1.795	2.450	6.397	-26.750
-51	-52	-151	-1.974
		-103	245
-182	-199	553	34.876
1.562	2.199	6.696	6.397
-32.876	-15.197	-58.789	-58.535
34.438	17.396	65.485	64.932
1.562	2.199	6.696	6.397
		20.573	127.203
-182	-199	-3.738	-71.754
182	199	-553	-34.876
0	0	16.282	20.573

7 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 REGELINGEN

7.0	Overzicht van baten en lasten 2017 totaal	104
7.0.1	Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017 geconsolideerd	106
7.1	Investeringspremieregeling 2008 en 2009	108
7.2	Noordelijke Innovatie Ondersteuningsfaciliteit 2008, 2010 en 2013	110
7.3	Balans per 31 december 2017	114
7.3.1	Toelichting op de balans 2017	116

7.0 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 REGELINGEN

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen	-312		312
Terugggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		-312	-312
Subtotaal projecten	-312	-312	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		3	3
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	3	3
Totaal saldo van batens en lasten	-312	-309	3
Mutaties reserves	3		-3
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	-309	-309	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	-309	-309	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
			76		-76
-300		300	-2.204		2.204
	-300	-300		5	5
				-2.133	-2.133
-300	-300	0	-2.128	-2.128	0
			7	2	-5
0	0	0	7	2	-5
-300	-300	0	-2.121	-2.126	-5
			2	7	5
-300	-300	0	-2.119	-2.119	0
-300	-300	0	-2.119	-2.119	0

7.0.1 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 REGELINGEN

toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017

Projecten

Vrijval op toekenningen

2017	2016
€ 312	€ 2.204

De vrijval is als volgt samengesteld:

Vrijval op toekenningen

bedragen in € 1.000

IPR 2008	- 103
NIOF 2013	415
Totaal	€ 312

Bij de IPR 2008 heeft een bezwaar tegen de intrekking van de verleningsbeschikking van een project alsnog geleid tot een subsidiebetaling en een correctie op de geboekte vrijval. Het aantal NIOF-projecten waarvoor vrijval is opgetreden bedraagt 36. Dit betreft zowel subsidies die niet op het maximaal verleende bedrag zijn vastgesteld als beschikkingen die zijn ingetrokken.

Mutaties vooruitontvangen bedragen

2017	2016
€ 312	€ 2.133

De vrijval op toekenningen wordt toegevoegd aan de mutaties vooruitontvangen bedragen.

Algemeen

Rente

2017	2016
€ 3	€ 5

Betreft het positieve saldo van de ontvangen rente over een vordering en de betaalde rente over het rekening-courant-saldo bij de provincie Groningen.

Mutaties reserves

2017	2016
€ 3	€ 5

De ontvangen rente wordt aan de algemene reserve toegevoegd.

7.1 INVESTERINGSPREMIEREGELING 2008 EN 2009

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen	103		-103
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		103	103
Subtotaal projecten	103	103	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente			
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	103	103	0
Mutaties reserves			
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	103	103	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	103	103	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
			-952		952
				-952	-952
0	0	0	-952	-952	0
				2	2
0	0	0	0	2	2
0	0	0	-952	-950	2
			2		-2
0	0	0	-950	-950	0
0	0	0	-950	-950	0

7.2 NOORDELIJKE INNOVATIE ONDERSTEUNINGSFACILITEIT 2013

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen	-415		415
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen		-415	-415
Subtotaal projecten	-415	-415	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente		3	3
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	3	3
Totaal saldo van batens en lasten	-415	-412	3
Mutaties reserves	3		-3
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	-412	-412	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	-412	-412	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
			76		-76
-300		300	-1.252		1.252
	-300	-300		5	5
				-1.181	-1.181
-300	-300	0	-1.176	-1.176	0
			7		-7
0	0	0	7	0	-7
-300	-300	0	-1.169	-1.176	-7
				7	7
-300	-300	0	-1.169	-1.169	0
-300	-300	0	-1.169	-1.169	0

7.3 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 REGELINGEN

bedragen in € 1.000	7.1 IPR 2008/2009	7.2 NIOF 2013
Activa		
Vaste activa		
immateriële activa		
materiële activa		
totaal vaste activa	0	0
Vlottende activa		
vorderingen		2.944
rekening-courantverhouding met provincie Groningen		-265
liquide middelen		
totaal vlottende activa	0	2.679
Totaal activa	0	2.679
Passiva		
Vaste passiva		
eigen vermogen		
algemene reserves		-13
gerealiseerd resultaat (voor bestemming)		
totaal eigen vermogen	0	-13
langlopende schulden		
voortuitontvangen bedragen		
toekenningen		2.433
totaal voortuitontvangen bedragen		2.433
voortuitontvangen uitvoeringskosten		
totaal langlopende schulden	0	2.433
totaal vaste passiva	0	2.420
Vlottende passiva		
openstaande toekenningen		259
overige schulden		
rekening-courant		
totaal vlottende passiva	0	259
Totaal passiva	0	2.679

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

Totaal
31-12-2017

0

2.944

-265

2.679

2.679

-13

-13

2.433

2.433

2.433

2.420

259

259

2.679

7.3.1 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 REGELINGEN

bedragen in € 1.000	7.1 IPR 2008/2009	7.2 NIOF 2013
Activa		
Vorderingen Rijk en Europa		
EZ Koers Noord 2007 - 2010 PiD		
Transitie 2007-2010		2.944
OP EFRO 2007-2013		
Rijkscofinanciering in OP EFRO 2007-2013		
saldo 31 december	0	2.944
Terug te ontvangen subsidies		
saldo 1 januari		219
voorziening		-164
afgeboekte oninbare vordering		-26
ontstane vorderingen		55
ontvangen		-80
mutatie voorziening		-4
saldo 31 december	0	168
voorziening		-168
overboeking voorziening naar uitvoeringskosten		
overboeking vordering naar uitvoeringskosten		
saldo	0	0
Saldo vorderingen 31 december	0	2.944
Rekening-courant provincie Groningen		
saldo 1 januari		-92
saldo mutaties		-173
overboeking		
saldo 31 december	0	-265

toelichting op de balans per 31 december 2017

Totaal 31-12-2017	Totaal 31-12-2016
2.944	2.944
2.944	2.944
219	291
-164	-241
-26	-39
55	104
-80	-51
-4	-9
168	305
-168	-250
	86
	-86
0	55
2.944	2.999
-92	-1.641
-173	1.476
	73
-265	-92

7.3.1 KOERS NOORD EN OPERATIONEEL PROGRAMMA NOORD-NEDERLAND 2007-2013 REGELINGEN

bedragen in € 1.000	7.1 IPR 2008/2009	7.2 NIOF 2013
Passiva		
Algemene reserve		
saldo 1 januari		-16
bij: rente baten/lasten		3
af: projecten		
af: overboeking		
saldo 31 december	0	-13
Vooruitontvangen bedragen		
toekenningen		
saldo 1 januari beschikbare middelen		-18.954
saldo 1 januari vrijgevallen toezeggingen		20.972
saldo 1 januari mutaties 2017		2.018
aangewend voor uitvoeringskosten overheveling van middelen	103	
niet aangewende middelen teruggevorderde bedragen		
aangegane verplichtingen beschikbaar voor uitvoeringskosten		
vrijgevallen toezeggingen	-103	415
saldo 31 december	0	2.433
specificatie		
beschikbare middelen		-18.954
vrijgevallen toezeggingen		21.387
saldo toekenningen	0	2.433
Openstaande toekenningen		
saldo 1 januari projecten		905
bij: verplichtingen projecten		
af: betalingen projecten	-103	-231
af: vrijval projecten	103	-415
saldo 31 december	0	259

toelichting op de balans per 31 december 2017

Totaal 31-12-2017	Totaal 31-12-2016
-16	2
3	-5
	-13
-13	-16
-18.954	-24.510
20.972	34.725
2.018	10.215
103	85
	-10.415
	5
	-76
312	2.204
2.433	2.018
-18.954	-18.954
21.387	20.972
2.433	2.018
905	4.444
	76
-334	-1.411
-312	-2.204
259	905

8 UITVOERINGSKOSTEN

8.0	Overzicht van baten en lasten 2017	120
8.0.1	Toelichtingen overzicht van baten en lasten 2017	122
8.1	Balans per 31 december 2017	128
8.1.1	Toelichting op de balans 2017	129

8.O UITVOERINGSKOSTEN

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen			
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen			
Subtotaal projecten	0	0	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk		160	160
Europese Commissie		30	30
provincies		6.162	6.162
gemeenten		490	490
overige		2.087	2.087
Kosten			
uitvoeringskosten	9.193		-9.193
overige kosten			
Rente	1	18	17
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten		264	264
Overboeking uit reserves			
Subtotaal algemeen	9.194	9.211	17
Totaal saldo van batens en lasten	9.194	9.211	17
Mutaties reserves	18	1	-17
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	9.212	9.212	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	9.212	9.212	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0	0	0	0	0	0
	160	160		160	160
	5.137	5.137		5.081	5.081
	524	524		476	476
	1.743	1.743		620	620
10.350		-10.350	8.583		-8.583
	20	20	1	24	23
	2.786	2.786		2.246	2.246
10.350	10.370	20	8.584	8.607	23
10.350	10.370	20	8.584	8.607	23
20		-20	24	1	-23
10.370	10.370	0	8.608	8.608	0
10.370	10.370	0	8.608	8.608	0

8.O.1 UITVOERINGSKOSTEN

Bijdragen provincies	2017	2016
bedragen in € 1.000		
uitvoeringskosten (1)		
Drenthe	571	552
Fryslân	571	552
Groningen	572	552
subtotaal algemene bijdrage	€ 1.714	€ 1.656
specifieke dienstverlening (2)		
STINAF II	61	33
FEP 2013-2015	38	328
IAG 4 Groningen	76	111
Mobiliteitsfonds	15	15
Interimregeling Waardevermeerdering	419	1.645
RIG Groningen	61	56
Vierkant voor Werk Drenthe	232	
Bedrijvenregeling Drenthe	26	
Sectorplan Groningen: Gr. op Voorsprong	599	188
Sectorplan Drenthe: Ruimte v. ontwikkeling	17	2
Zonnelening Drenthe	66	93
POP3 – bijdrage Drenthe	493	249
POP3 – bijdrage Fryslân	343	112
POP3 – bijdrage Groningen	486	191
VIA – bijdrage Drenthe	416	
VIA – bijdrage Fryslân	417	
VIA – bijdrage Groningen	417	
KEI - bijdrage Drenthe		54
KEI - bijdrage Fryslân		53
KEI - bijdrage Groningen		53
MIT regeling Drenthe	40	40
MIT regeling Fryslân	40	40
MIT regeling Groningen	40	40
Asbestregeling Drenthe	23	
Nul op de meter	6	16
VEEF regeling Groningen	4	7
subtotaal specifieke dienstverlening	€ 4.335	€ 3.326
SER-Noord Nederland (3)		
SER Noord-Nederland Drenthe	20	18
SER Noord-Nederland Fryslân	20	18
SER Noord-Nederland Groningen	73	63
subtotaal bijdrage SER	€ 113	€ 99
Totaal bijdragen provincies	€ 6.162	€ 5.081

Inleiding

De tekst van de in dit hoofdstuk opgenomen uitvoeringskosten voor het jaar 2017 dient gelezen te worden met inachtneming van de volgende uitgangspunten:

- in 2017 worden de uitvoeringskosten van het SNN conform voorgaande jaren als één geheel gepresenteerd. De kosten van de SER Noord-Nederland zijn echter afzonderlijk begroot en geregistreerd, zodat het mogelijk blijft om richting de SER Nederland verantwoording af te kunnen leggen;
- relevante afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging 2017 of de cijfers van 2016 worden nader toegelicht.

Algemeen

Rijk

2017	2016
€ 160	€ 160

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft een bijdrage van € 160.000 ter beschikking gesteld voor de uitvoering van de MIT-regeling. Deze bijdrage is conform het begrote bedrag.

Europese Commissie

2017	2016
€ 30	€ 0

Eind 2017 is het budget van het OP EFRO 2014-2020 opgehoogd. Van deze ophoging is € 30.000 (vier procent) beschikbaar voor de dekking van de uitvoeringskosten.

Provincies

2017	2016
€ 6.162	€ 5.081

De provincies leveren een jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten. Voor 2017 is deze bijdrage vastgesteld op € 1,7 miljoen. De bijdrage van de provincies is als volgt samengesteld: (zie tabel links sub 1).

Daarnaast leveren de provincies bijdragen voor de uitvoering van specifieke dienstverlening (zie tabel links sub 2).

toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017

In de gewijzigde begroting 2017 was € 3,4 miljoen opgenomen voor bijdragen van de provincies ten behoeve van specifieke dienstverlening. De daadwerkelijk ontvangen bijdragen bedragen € 4,3 miljoen en zijn € 0,9 miljoen hoger dan begroot. Deze hogere realisatie wordt voor een groot deel veroorzaakt door de eind 2017 ontvangen, niet begrote, bijdrage in de uitvoeringskosten van de VIA 2018. Conform de gebruikelijke werkwijze wordt deze bate ad € 1.250.000 direct toegevoegd aan de balanspost 'vooruitontvangen uitvoeringskosten'. De werkzaamheden zullen vooral vanaf 2018 worden uitgevoerd. De kosten zullen dan ook optreden.

Een tweede belangrijke verklaring voor de afwijking ten opzichte van de begroting betreft de ontvangen bijdragen voor het sectorplan Groningen op Voorsprong. De omvang van de door het SNN uitgevoerde werkzaamheden was groter dan voorzien. Deze werkzaamheden konden in rekening worden gebracht bij de opdrachtgever, waardoor de bijdrage is gestegen.

De provincies en gemeenten dragen bij in de kosten van de SER Noord-Nederland. Hiermee is de SER Noord-Nederland voor SNN budget-neutraal. De verdeling per provincie is als volgt: (tabel p.122 sub 3).

Bijdragen grote gemeenten	
bedragen in € 1.000	
Gemeente Assen	80
Gemeente Emmen	130
Gemeente Groningen	129
Gemeente Leeuwarden	110
subtotaal algemene bijdrage	€ 449
bijdrage voor specifieke dienstverlening: gemeente De Wolden (SEBB-regeling en Duurzaamheidsregeling)	1
subtotaal specifieke dienstverlening	1
bijdrage SER Noord-Nederland:	
SER Noord-Nederland Assen	10
SER Noord-Nederland Emmen	10
SER Noord-Nederland Groningen	10
SER Noord-Nederland Leeuwarden	10
subtotaal bijdrage SER	40
Totaal gemeenten	€ 490

Gemeenten

2017	2016
€ 490	€ 476

Met de vier grote gemeenten (Groningen, Leeuwarden, Assen en Emmen) is een forfaitaire bijdrage in de uitvoeringskosten afgesproken met een indexatie van 3,5% per jaar. Daarnaast is er van een gemeente een bijdrage ontvangen voor de uitvoering van specifieke dienstverlening. De gemeenten hebben in 2017 € 40.000 bijgedragen voor de SER Noord-Nederland.

De verdeling van de bijdrage in de uitvoeringskosten van het SNN over de vier grote gemeenten is als volgt: (zie tabel links).

Overige

	2017	2016
	€ 2.087	€ 620

In 2017 zijn hier de volgende bijdragen opgenomen: (zie tabel hieronder).

De post overige was begroot op € 1,7 miljoen. De realisatie is € 0,4 miljoen hoger. Vanwege het tegenvallende aantal aanvragen blijven de opbrengsten van de nieuwe WVM-regeling € 558.000 achter bij de begroting. Dit wordt echter ruimschoots gecompenseerd door de eind 2017 ontvangen bijdrage in de uitvoeringskosten van de VIA 2018. Conform de systematiek die is omschreven bij de bijdragen van de provincies, wordt de gehele bijdrage in 2017 als bate verantwoord. De werkzaamheden worden echter grotendeels na 2017 uitgevoerd.

Specificatie overige

bedragen in € 1.000

bijdrage SER voor SER Noord-Nederland	147
bijdrage website Europa om de Hoek	55
bijdrage uitvoeringskosten VIA	1.250
nieuwe WVM-regeling ministerie Economische Zaken en Klimaat	305
regelingen voor Economic Board Groningen	106
Europese samenwerkingsprojecten	131
overige bijdragen	93
Totaal	€ 2.087

Uitvoeringskosten

	begroting 2017	
realisatie 2017	na wijziging	realisatie 2016
€ 9.193	€ 10.350	€ 8.583

Een specificatie van de uitvoeringskosten vindt u in de bovenste tabel op pagina 125.

Kosten SNN

	begroting 2017	
realisatie 2017	na wijziging	realisatie 2016
€ 8.893	€ 10.050	€ 8.321

Een specificatie van deze kosten vindt u in de onderste tabel op pagina 125.

Op totaalniveau laten de kosten ten opzichte van de begroting een voordeel zien van ruim € 1,1 miljoen. De voornaamste verklaring is de salariskosten die € 875.000 lager zijn dan begroot. Met name het tegenvallende aantal aanvragen voor de nieuwe WVM-regeling ligt hieraan ten grondslag. Hierdoor zijn er gedurende 2017 minder fte's werkzaam geweest dan begroot. Voorts is er slechts beperkt gebruik gemaakt van het flexibel budget.

Ook de kosten van studie en opleiding zijn ten opzichte van de begroting lager. Deze kosten zijn gerelateerd aan het aantal fte's en de daarbij behorende salariskosten. Omdat het aantal fte's lager was dan begroot, is het verklaarbaar dat ook deze kosten lager zijn. Hetzelfde geldt voor de reis-, verblijf- en representatiekosten.

De kosten voor accountantscontroles projecten zijn € 42.000 lager dan begroot. De lagere kosten zijn het gevolg van de al langer waarneembare trend van het meer in eigen beheer uitvoeren van controles door eigen en ingehuurde medewerkers.

Ten opzichte van zowel 2016 als de begroting zijn er aanzienlijk meer kosten gemaakt voor de inhuur van externe deskundigheid. Er zijn twee belangrijke oorzaken van deze overschrijding van de begroting. De eerste

oorzaak betreft de extra inhuur van externe deskundigheid ter ondersteuning bij de beoordeling van subsidieaanvragen op het gebied van software. De tweede oorzaak zijn de niet begrote kosten ad € 59.000 voor de uitgevoerde accountantscontroles in het kader van de sectorplannen. Deze accountantskosten zijn integraal aan de opdrachtgever doorbelast.

De kosten voor communicatie en evenementen zijn € 29.000 lager dan begroot. Voor de uitvoering van het communicatieplan OP EFRO was een bedrag van € 100.000 begroot. De werkelijke kosten hiervan bedroegen € 40.000. Tegenover deze besparing staat een overschrijding van de begrote kosten voor het ERSA-congres. Doordat derden minder

Specificatie Uitvoeringskosten bedragen in € 1.000	Realisatie 2017	Begroting 2017 (na wijziging)	Realisatie 2016
SNN	8.893	10.050	8.321
SER Noord-Nederland	300	300	262
Totaal	€ 9.193	€ 10.350	€ 8.583

Specificatie kosten SNN bedragen in € 1.000	Realisatie 2017	Begroting 2017 (na wijziging)	Realisatie 2016
Personeelskosten:			
salariskosten	6.643	7.518	6.067
studie en opleiding	121	200	152
reis-, verblijf- en representatiekosten	368	393	318
subtotaal personeelskosten	€ 7.132	€ 8.111	€ 6.537
Overige kosten:			
kosten voorlichting, jaarverslagen, vergaderingen	58	60	108
accountantscontrole projecten	8	50	14
inhuur deskundigheid	177	81	103
deskundigencomité	68	67	72
huisvesting public affairs Den Haag en Brussel	97	105	97
bestuurskosten		15	22
externe opdrachten en onderzoeken	99	110	107
communicatie en events	168	197	205
Europese samenwerking	24	0	54
inhuur provincie Groningen financiën en P&O	88	89	89
huisvestingskosten	241	203	196
adviescommissies bezwaar/beroep	12	13	8
automatisering en innovatie van bedrijfsvoering	519	714	495
overige kantoorkosten	106	125	127
kosten kantoormeubilair	23	45	23
accountantscontrole jaarrekening	73	65	64
Totaal kosten SNN	€ 8.893	€ 10.050	€ 8.321

Specificatie kosten SER Noord-Nederland bedragen in € 1.000	Begroting 2017		Realisatie 2016
	Realisatie 2017	(na wijziging)	
personeelskosten	169	182	169
huisvestingskosten	18	19	18
externe opdrachten en onderzoeken	66	65	48
overige kosten	47	34	27
Totaal	€ 300	€ 300	€ 262

hebben bijgedragen, bedroegen de totale kosten voor het SNN € 25.000.

De gerealiseerde kosten voor Europese samenwerking zijn € 24.000, terwijl hiervoor geen kosten waren begroot. Voor deze kosten ontvangt het SNN echter een dekking vanuit een vijftal Interregprojecten.

De huisvestingskosten zijn ten opzichte van de begroting en ten opzichte van de gerealiseerde kosten in 2016 hoger. Een gedeelte van de gestegen kosten kan worden verklaard door incidentele kosten die zijn gemaakt voor aanpassingen aan het pand. Daarnaast zijn de cateringkosten hoger dan begroot.

De laatste belangrijke afwijking ten opzichte van de begroting betreft de kosten van automatisering. De kosten zijn € 195.000 lager dan begroot. De lagere kosten worden veroorzaakt doordat een aantal investeringen op een later moment plaatsvindt dan verwacht. De lagere kosten in 2017 zullen daarom leiden tot hogere kosten in 2018.

Kosten SER Noord-Nederland

begroting 2017

realisatie 2017	na wijziging	realisatie 2016
€ 300	€ 300	€ 262

In hoofdlijnen bestaan de kosten van SER-Noord-Nederland uit:
(zie tabel hierboven)

Rente

2017	2016
€ 17	€ 23

Betreft het saldo van betaalde en ontvangen rente over de rekeningcourant verhouding met de provincie Groningen.

**Mutatie vooruitontvangen
uitvoeringskosten**

2017	2016
- € 264	- € 2.246

Het saldo van de werkelijke uitvoeringskosten en de ontvangen bijdragen is onttrokken aan de vooruitontvangen uitvoeringskosten en bestaat uit:
(zie tabel).

Mutaties reserves

2017	2016
€ 17	€ 23

De mutaties reserves bestaan uit het saldo van de ontvangen en betaalde rente.

Mutatie vooruitontvangen uitvoeringskosten

bedragen in € 1.000

reguliere bijdragen	
bijdrage Rijk	160
bijdrage provincies	6.162
bijdrage gemeenten	490
overige	2.117
subtotaal	€ 8.929
af: uitvoeringskosten	- 9.193
Per saldo onttrokken	€ - 264

8.1 UITVOERINGSKOSTEN BALANS PER 31 DECEMBER 2017

bedragen in € 1.000	8.1 SNN	8.2 SER N-Ned.	Totaal
Activa			
Vaste activa			
materiële activa	416		416
totaal vaste activa	416	0	416
Vlottende activa			
vorderingen	10.787	55	10.842
rekening-courantverh. met prov. Groningen	1.920	-300	1.620
liquide middelen			
totaal vlottende activa	12.707	-245	12.462
Totaal activa	13.123	-245	12.878
Passiva			
Vaste passiva			
eigen vermogen			
algemene reserves	75	-4	71
gerealiseerd resultaat (voor bestemming)			
totaal eigen vermogen	75	-4	71
langlopende schulden			
vooruitontvangen bedragen			
toekenningen			
totaal vooruitontvangen bedragen			
vooruitontvangen uitvoeringskosten	12.194	-286	11.908
totaal langlopende schulden	12.194	-286	11.908
totaal vaste passiva	12.269	-290	11.979
Vlottende passiva			
openstaande toekenningen			
overige schulden	854	45	899
rekening-courant			
totaal vlottende passiva	854	45	899
Totaal passiva	13.123	-245	12.878

8.1.1 UITVOERINGSKOSTEN

toelichting op de balans per 31 december 2017

bedragen in € 1.000	8.1 SNN	8.2 SER N-Ned.	31-12-2017 Totaal	31-12-2016 Totaal
Activa				
Materiële vaste activa				
kantoorinventaris	65		65	42
automatisering	351		351	281
totaal materiële vaste activa	416		416	323
Vorderingen Rijk en Europa				
Uitvoeringskosten				
Europese Commissie in OP EFRO 2014-2020	3.733		3.733	3.946
Rijkscofinanciering in OP EFRO 2014-2020	409		409	557
regelingen EFRO 2014-2020	1.931		1.931	560
totaal Operationeel Programma 2014-2020	6.073	0	6.073	5.063
Koers Noord Transitie OP EFRO 2007-2013	256		256	256
Rijkscofinanciering in OP EFRO				19
totaal Koers Noord/OP 2007-2013	256	0	256	294
Bijdragen in uitvoeringskosten en SER				
provincie Drenthe	186		186	159
provincie Fryslân	273		273	100
provincie Groningen	485		485	418
REP - SNN	2.739		2.739	3.942
Economic Board Groningen	46		46	
ministerie Economische Zaken inzake WVM 2017	13		13	
gemeente De Wolden/Hoogeveen				1
totaal provincies, gemeenten, REP en overig	3.742	0	3.742	4.620
Terug te ontvangen subsidies				
saldo 1 januari	246		246	817
voorziening	-246		-246	-817
afgeboekte oninbare vordering	-47		-47	-643
ontstane vorderingen				86
ontvangen	-13		-13	-14
mutatie voorziening	60		60	571
saldo 31 december	186		186	246
voorziening	-186		-186	-246
saldo	0	0	0	0

8.1.1 UITVOERINGSKOSTEN

bedragen in € 1.000	8.1 SNN	8.2 SER N-Ned.	31-12-2017 Totaal	31-12-2016 Totaal
(vervolg activa)				
Overige vorderingen				
compensabele BTW	450	33	483	572
nog te ontvangen bijdragen in kosten	178	22	200	140
voortbetaalde kosten	88		88	15
totaal overige vorderingen	716	55	771	727
Totaal vorderingen	10.787	55	10.842	10.704
Rekening-courant provincie Groningen				
saldo 1 januari	2.851	-278	2.573	2.754
saldo mutaties	-931	-22	-953	-181
saldo 31 december	1.920	-300	1.620	2.573
Kas				
saldo	0	0	0	1

toelichting op de balans per 31 december 2017

bedragen in € 1.000	8.1 SNN	8.2 SER N-Ned.	31-12-2017 Totaal	31-12-2016 Totaal
Passiva				
Algemene reserve				
saldo 1 januari	48	-3	45	10
bij: rente baten/lasten	18	-1	17	22
bij: overboeking afsluiting STINAF en FEP 2013 resultaat voor bestemming	9		9	13
saldo 31 december	75	-4	71	45
Langlopende schulden				
Vooruitontvangen uitvoeringskosten				
saldo per 1 januari	12.458	-286	12.172	14.418
bij: Europese Commissie	30		30	
bij: Rijk	160		160	160
bij: provincies	6.049	113	6.162	5.034
bij: gemeentes	450	40	490	476
bij: SER		147	147	128
bij: algemene reserve Transitie				
bij: diversen	1.940		1.940	539
af: uitvoeringskosten	8.893	300	9.193	8.583
saldo per 31 december	12.194	-286	11.908	12.172
Overige schulden				
mobilititeitsfonds				
voortuitontvangen bedragen	208		208	676
nog te betalen bedragen	646	45	691	708
saldo 31 december	854	45	899	1.384

9 REGELINGEN EN WERKZAAMHEDEN VOOR PROVINCIES EN DERDEN

9.0	Overzicht van baten en lasten 2017	134
9.0.1	Toelichting overzicht van baten en lasten 2017	136
9.1	Balans per 31 december 2017	137
9.1.1	Toelichting op de balans 2017	138

9.0 REGELINGEN EN WERKZAAMHEDEN VOOR PROVINCIES EN DERDEN

	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
bedragen in € 1.000			
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen			
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen			
Subtotaal projecten	0	0	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies			
gemeenten			
overige			
Kosten			
uitvoeringskosten			
overige kosten			
Rente			
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	0	0	0
Totaal saldo van batens en lasten	0	0	0
Mutaties reserves			
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	0	0	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	0	0	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0
_____	_____	_____	_____	_____	_____
0	0	0	0	0	0

9.0.1 REGELINGEN EN WERKZAAMHEDEN VOOR PROVINCIES EN DERDEN toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017

Algemeen

In 2017 zijn vijf regelingen (de STINAF, de FEP 2013-2015, de FEP 2016, de Zonnelening 2014 en Nul op de Meter 2016-2018) van de regelingen en werkzaamheden voor provincies en derden afgerekend en administratief afgerond. De resterende algemene reserves van deze regelingen zijn ten gunste van de algemene reserve van de uitvoeringskosten overgeboekt.

Ten gevolge van het verplicht schatkistbankieren worden de middelen van de regelingen en werkzaamheden voor provincies en derden kortlopend weggezet. Het rentepercentage op deze middelen is in 2016 gedaald tot nul procent. In 2017 is het rentepercentage niet gewijzigd, waardoor er geen rente is gerealiseerd.

9.1

REGLINGEN EN WERKZAAMHEDEN VOOR PROVINCIES EN DERDEN BALANS PER 31 DECEMBER 2017

bedragen in € 1.000	Regelingen/ werkzaamheden voor provincies en derden Totaal
Activa	
<hr/>	
Vaste activa	
materiële activa	
totaal vaste activa	0
Vlottende activa	
vorderingen	38
rekening-courantverhouding met provincie Groningen	37.770
liquide middelen	
totaal vlottende activa	37.808
Totaal activa	37.808
<hr/>	
Passiva	
<hr/>	
Vaste passiva	
eigen vermogen	
algemene reserves	11
gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	
totaal eigen vermogen	11
langlopende schulden	
vooruitontvangen bedragen	
toekenningen	
totaal vooruitontvangen bedragen	
vooruitontvangen uitvoeringskosten	
totaal langlopende schulden	0
totaal vaste passiva	11
<hr/>	
Vlottende passiva	
openstaande toekenningen	
schulden aan derden wegens uitvoering regelingen	37.763
rekening-courant	
nog te betalen BTW	
overige schulden	34
totaal vlottende passiva	37.797
Totaal passiva	37.808

9.1.1 REGELINGEN EN WERKZAAMHEDEN VOOR PROVINCIES EN DERDEN

bedragen in € 1.000	9.1 Reg./ werksz. prov./ derden	31-12-2017 totaal	31-12-2016 totaal
Activa			
Terug te ontvangen subsidies			
saldo 1 januari	4	4	6
voorziening	-4	-4	-6
afgeboekte oninbare vordering			-6
ontstane vorderingen	571	571	97
ontvangen	-566	-566	-93
mutatie voorziening	-5	-5	2
saldo 31 december	9	9	4
voorziening	-9	-9	-4
saldo	0	0	0
Overige vorderingen			
te vorderen BTW	38	38	
totaal overige vorderingen	38	38	0
Saldo vorderingen 31 december	38	38	0
Rekening-courant provincie Groningen			
saldo 1 januari	12.059	12.059	11.891
saldo mutaties	25.711	25.711	168
overboeking			
saldo 31 december	37.770	37.770	12.059
Rekening-courant ABN Amro Bank			
Saldo 1 januari			35
saldo mutaties			-35
saldo 31 december	0	0	0

toelichting op de balans 2017

bedragen in € 1.000	9.1 Reg./ werksz. prov./ derden	31-12-2017 totaal	31-12-2016 totaal
Passiva			
Algemene reserve			
saldo 1 januari	20	20	20
bij: rente baten/lasten			
af: overboeking	9	9	
saldo 31 december	11	11	20
Overige schulden			
schuld provincie Drenthe inzake sectorplan Drenthe en Vierkant voor Werk	3.954	3.954	62
schuld provincie Fryslân inzake STINAF II en Nul op de Meter	669	669	1.693
schuld provincie Groningen inzake WVM, IAG4, RIG, sectorplan Groningen en VEEF	5.411	5.411	10.086
schuld gemeente De Wolden	80	80	126
schuld min. van Economische Zaken en Klimaat	25.289	25.289	
schuld Economic Board Groningen	2.360	2.360	
nog te betalen BTW			37
nog te verrekenen rente provincies	34	34	35
saldo 31 december	37.797	37.797	12.039

BIJLAGEN

1	Overzicht van baten en lasten uitvoeringskosten SER Noord-Nederland met toelichting	142
2	Lijst met afkortingen	145
3	CBS Sisa	146
4	Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT)	148

BIJLAGE 1 UITVOERINGSKOSTEN SER NOORD-NEDERLAND

bedragen in € 1.000	Realisatie 2017		
	lasten	baten	saldo
Projecten			
Toekenningen			
toekenningen aan projecten			
vrijval op toekenningen			
Teruggevorderde bedragen			
Mutaties vooruitontvangen bedragen			
Subtotaal projecten	0	0	0
Algemeen			
Bijdragen in uitvoeringskosten			
Rijk			
Europese Commissie			
provincies		113	113
gemeenten		40	40
overige		147	147
Kosten			
uitvoeringskosten	300		-300
overige kosten			
Rente	1		-1
Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten			
Subtotaal algemeen	301	300	-1
Totaal saldo van batens en lasten	301	300	-1
Mutaties reserves		1	1
Gerealiseerd resultaat (voor bestemming)	301	301	0
Resultaatbestemming, onttrekking reserve			
Gerealiseerd resultaat (na bestemming)	301	301	0

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2017

Begroting na wijziging 2017			Realisatie 2016		
lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0	0	0	0	0	0
	113	113		99	99
	40	40		35	35
	147	147		128	128
300		-300	262		-262
			1		-1
300	300	0	263	262	-1
300	300	0	263	262	-1
				1	1
300	300	0	263	263	0
300	300	0	263	263	0

UITVOERINGSKOSTEN SER NOORD-NEDERLAND toelichting op het overzicht van baten en lasten 2017

Algemeen

Provincies

2017	2016
€ 113	€ 99

De provincies leveren een bijdrage van € 113.000 in de kosten van SER Noord-Nederland.

Gemeenten

2017	2016
€ 40	€ 35

De vier grote gemeenten (Groningen, Leeuwarden, Assen en Emmen) leveren een bijdrage van € 40.000 in de kosten van SER Noord-Nederland.

Overige

2017	2016
€ 147	€ 128

De overige bijdragen bestaan uit een bijdrage van de SER in de kosten van SER Noord-Nederland.

Uitvoeringskosten

2017	2016
€ 300	€ 262

De kosten zijn als volgt over de verschillende kostensoorten verdeeld:

Uitvoeringskosten	2017	2016
bedragen in € 1.000		
personeelskosten	169	169
huisvestingskosten	18	18
automatiseringskosten	3	6
overige kantoorkosten	13	11
kosten externe opdrachtverlening	66	48
algemene kosten	31	10
Totaal	€ 300	€ 262

Rente

2017	2016
€ 1	€ 1

Betreft de betaalde rente over het negatieve saldo van de rekening-courant bij de provincie Groningen.

Mutaties vooruitontvangen uitvoeringskosten

2017	2016
€ 0	€ 0

In 2017 zijn de kosten en baten gelijk aan elkaar. Er treedt daarom geen mutatie in de vooruitontvangen uitvoeringskosten op.

Mutaties reserves

2017	2016
€ 1	€ 1

De betaalde rente wordt aan de algemene reserve onttrokken.

BIJLAGE 2 LIJST VAN AFKORTINGEN

BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CRM	Customer Relationship Management
DB-SNN	Dagelijks bestuur van het SNN
EBG	Economic Board Groningen
EBNN	Economic Board Noord-Nederland
EC	Europese Commissie
EFRO	Europees Fonds Regionale Ontwikkeling
EMU	Europese Economische en Monetaire Unie
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FEP	Friese Energiepremie
IAG	Innovatief Actieprogramma Groningen
INTERREG	Communautair Initiatief Interregionale Samenwerking
IPR	Investeringspremieregeling
KEI	Kennis en Innovatie
MIT	MKB-Innovatiestimulering Topsectoren
MIT R&D	MKB-Innovatiestimulering Topsectoren Research en Development
NIOF	Noordelijke Innovatie Ondersteuningsfaciliteit
OP EFRO 2007-2013	Operationeel Programma Noord-Nederland 2007-2013
OP EFRO 2014-2020	Operationeel Programma EFRO 2014-2020 Noord-Nederland
PHP	Provinciaal Herstructureringsprogramma 2011 Drenthe
PiD	Pieken in de Delta
POP3	Plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2020
REP-SNN	Ruimtelijk Economisch Programma - Samenwerkingsverband Noord-Nederland
REP-ZZL	Ruimtelijk Economisch Programma - Zuiderzeelijn
RIG	Regionale Investeringssteun Groningen
RSP Mobiliteitsfonds	Regio Specifiek Pakket Mobiliteitsfonds
SEBB	Subsidierегeling Energiebesparing Bestaande Bouw
SER	Sociaal Economische Raad
SER-NN	Sociaal Economische Raad Noord-Nederland
SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
STINAF	Subsidierегeling Toerisme Natuurlijk Fryslân
SiSa	Single information Single audit
VEEF	Voucherregeling Externe Expertise Financiering
VIA	Versneller Innovatieve Ambities
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
WVM	Interimregeling Waardevermeerdering

BIJLAGE 3 CBS SISA

											
											
		SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstreking ssa - d.d. 10 januari 2018									
lenW	E28	Regionale mobiliteitsfondsen	Eindsaldo (jaar T-1)	Dotatie regio in (jaar T)	Dotatie rijk in (jaar T)	Rentebaten (jaar T)	Besteding (jaar T) uit het fonds (onderscheid herkomst middelen niet nodig)	Eindsaldo (jaar T)	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Aard controle R Indicatornummer: E28 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E28 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E28 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E28 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E28 / 05	Aard controle R Indicatornummer: E28 / 06	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			€ 318.069.650	€ 74.954.581	€ 82.039.718	€ 118.328.047	€ 356.735.902				
			Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E28 / 07								
			Nee								
EZK	F2	Tijdelijke regeling waardevermeerdering woningen (subsidie)	Beginsaldo (jaar T)	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning (automatisch berekend)	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (Jaar T) per woning	Eindverantwoording Ja/Nee	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Aard controle R Indicatornummer: F2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: F2 / 02	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: F4 / 04	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F7 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F8 / 06	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			€ 0	€ 4.755.397	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	Nee			
					WVVM0001 - WVVM0999	€ 264.411	€ 264.411	Nee			
					WVVM0001 - WVVM0999	€ 3.331.972	€ 3.331.972	Nee			
					WVVM01000 - WVVM01999	€ 1.143.014	€ 1.143.014	Nee			

OVERZICHT SPECIFIEKE UITKERINGEN 2017 - d.d. 10 januari 2018

Berichtgeverinformatie

Vul hieronder de informatie in waarop deze bijlage verantwoordingsinformatie betrekking heeft.

Type overheidslaag:	Gemeenschappelijke regeling	selecteer uit lijst
Naam berichtgever:	Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)	bijvoorbeeld: Aa en Hunze
Berichtgevercode:	0425	bijvoorbeeld: 1680
Rapportage-periode:	2017	
Bestandsnaam:	sis_a_2017_050425_Bijlage_Verantwoordingsinformatie.xls	wordt automatisch ingev

SiSa-bijlage in de jaarrekening

De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie is in uw jaarstukken te vinden op pagina:
De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie is in het PDF-bestand van uw jaarstukken te vinden op pagina (van het PDF-bestand):

Gegevens contactpersoon voor het elektronisch aanleveren

Aanmelden of wijzigen van uw contactpersoon dient te gebeuren via www.rijksoverheid.nl/sisa. Na aanmelden of wijzigen ontvangt de (nieuwe) contactpersoon van het CBS per e-mail uploadgegevens. U kunt slechts 1 contactpersoon opgeven per organisatie. Een gezamenlijke mailbox (bijvoorbeeld sis_a@gemeente.nl) heeft daarom de voorkeur.

Specifieke uitkeringen

Onderstaand is een opsomming van alle specifieke uitkeringen in 2017. Op het tabblad 'specifieke uitkering' is hieruit voor uw organisatie een selectie gemaakt op basis van de regelingen die voor uw organisatie voorkomen op de verantwoordingslijst 2017 (te vinden via <https://teverantwoordenregelingen.rijksoverheid.nl/>).

Nr	Regels Naam specifieke uitkering	Minister van
A2	Brede DoelUitkering Rampenbestrijding (BDUR)	JenV
C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) II	BZK
D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	OCW
D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	OCW
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	OCW
D10	(Volwassenen)Onderwijs (participatiewet) 2015-2017	OCW
E2	Stimuleringsregeling stille wegdekken	lenW
E3	Subsidierregeling sanering verkeerslawaaï	lenW
E6B	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009 (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E8	Deelproject Bestaand Rotterdams Gebied (BRG) Project Mainportontwikkeling	lenW
E11	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	lenW
E11B	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E12	Nieuwe Sleutel Projecten (NSP)	lenW
E17	Nota Ruimte project Maastricht Belvedere	lenW
E22	Nota Ruimte project Stadshaven Rotterdam	lenW
E25	Beleidsregeling subsidies Budget Investerings Ruimtelijke Kwaliteit (BIRK)	lenW
E26	Spoorse doornijdingen, tranche 1	lenW
E27	Brede doeluitkering verkeer en vervoer	lenW
E27A	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa vervoerregio's)	lenW
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E28	Regionale mobiliteitsfondsen	lenW
E28B	Regionale mobiliteitsfondsen (Zuiderzeelijn) (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E28C	Regionale mobiliteitsfondsen (SiSa tussen medeoverheden)	lenW
E37	Regeling Wilhelminasluis	lenW
F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	EZK
F2	Tijdelijke regeling waardevermeerdering woningen (subsidie) (SNN)	EZK
F4	Deelproject 750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam)	EZK
F4B	Deelproject 750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam)	EZK
F10	Nota Ruimte Project Eindhoven Brainport	EZK
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2017	SZW
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WVB_totaal 2016	SZW
G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2017	SZW
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2017	SZW
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2016	SZW
G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2017	SZW
H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	VWS
H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding	VWS
DRE2C	Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	DRE
DRE8C	Ruimtelijke ontwikkeling	DRE
FRL2C	Verkeer en vervoer Fryslân	FRL
GRO2C	Verkeer en vervoer Groningen	GRO
GRO21C	Regiospecifiek pakket (RSP)	GRO

BIJLAGE 4 Verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SNN van toepassing zijnde regelgeving het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor SNN is € 181.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor toezichthoudende topfunctionarissen bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen	bedragen in €
Leidinggevende topfunctionarissen	
Van der Sluis	
Functiegegevens	directeur
aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
omvang dienstverband 2017 (in fte)	1,0
gewezen topfunctionaris?	Nee
(fictieve) dienstbetrekking?	Ja
individueel WNT-maximum	181.000
beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	159.518
beloningen betaalbaar op termijn	17.662
subtotaal	177.180
-/- onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	177.180
verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.
Gegevens 2016	
aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
omvang dienstverband 2016 (in fte)	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	162.696
beloningen betaalbaar op termijn	15.243
-/- onverschuldigd betaald bedrag	-
totaal bezoldiging 2016 ¹⁾	177.939
individueel WNT-maximum 2016	179.000
<p>1) De vergelijkende cijfers over 2016 van de heer Van der Sluis zijn gewijzigd ten opzichte van hetgeen in de vastgestelde WNT-verantwoording in de jaarrekening 2016 stond vermeld. Ter verantwoording van de WNT-bezoldiging in de jaarrekening 2016 is een te hoog bijtellingspercentage gehanteerd voor het voordeel wegens de terbeschikkingstelling van de auto (mede) voor privégebruik (fiscale bijtelling). Op basis van het juiste bijtellingspercentage daalt de totale bezoldiging van de heer Van der Sluis. De totale bezoldiging 2016 blijft beneden het individueel WNT-maximum 2016. Hertoetsing van de gecorrigeerde cijfers aan de destijds toepasselijke normen heeft niet geleid tot onverschuldigde betalingen.</p>	

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen onbezoldigd

Naam	Functie(s)	Duur
F.J. Paas	Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 30/6
J.J. van Aartsen	Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/7 - 30/11
J. Klijnsma	Voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/12 - 31/12
F.J. Paas	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/7 - 31/12
J.J. van Aartsen	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	19/4 - 30/6
J. Tichelaar	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 1/4
A.A.M. Brok	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/3 - 31/12
J.M. Leemhuis - Stout	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 28/2
F.Q. Gräper-van Koolwijk	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
H. Brink	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
mw. S.A.E. Poepjes	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
P.H.R. Brouns	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
S. de Rouwe	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
T. Stelpstra	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
A. J. Nolles	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
A. Schmaal	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
B. van Dekken	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
G. Kamminga	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
H. Loof	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 19/9
J.A. van Dalen	Lid Algemeen Bestuur	20/9 - 31/12
L. Stoel	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
W. Eilering	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
R. Klerks	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
N.A. Uppelschoten	Lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
W.L.H. Moinat	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
R. van der Honing	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
P. Moltmaker	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
M. Fokkens-Kelder	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
J.A. van Dalen	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	1/1 - 19/9
J. Smits	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	20/9 - 31/12
A.G. van Kleef - Schror	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
A.J.M. van Kesteren	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	1/1 - 9/10
B. Zwiers	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	1/1 - 31/12
L.N. Dijkstra	Plaatsvervangend lid Algemeen Bestuur	10/10 - 31/12
E. Eikenaar	Plv. Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
H. Jumelet	Plv. Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
H. Staghouwer	Plv. Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
J. Kramer	Plv. Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
K. Kielstra	Plv. Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
M. Schrier	Plv. Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
N. Homan-Brinkman	Plv. Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12
C. Bijl	Plv. Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur	1/1 - 31/12

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking
- niet van toepassing

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.

COLOFON

Uitgave
Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)

Tekst
Financiën SNN

opmaak
Piter Andringa, Wirdum

SNN
Postbus 779
9700 AT Groningen

Bezoekadres
Leonard Springerlaan 15
9727 KB Groningen

Telefoon

Bestuurssecretariaat
050-5224942

SNN-algemeen nummer
050-5224900

bestuur@snn.nl

www.snn.nl